Ἀριθ. 672 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΓ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΣΤ'. Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 35. 13 Νοεμβρίου 1888

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΓΙΝΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ

ΥΠΟ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον 671).

Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1803 ὁ Ἄμιλτων ἀνεχώρησεν ἐκ Κυθήρων, ἀφῆκε δὲ πληρεξουσιότητα εἰς τὸν Καλούτσην νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἡμιτελεῖς καταληφθείσας ἐργασίας τῆς ἀνελκύσεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν Κερκύρᾳ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας Σπυρίδων Φορέστης παρενέβη συνιστῶν τῷ Καλούτσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν δι' ἐπιστολῆς του τῆς 12 8βρίου 1803, ἐν ᾗ σημειοῖ καὶ τὸ ἑξῆς «Θὰ ἔχετε βεβαίως ὑπ' ὄψιν σας τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν πειρατικῶν ἐχθρικῶν πλοίων εἰς τὰς ὑμετέρας θαλάσσας· τούτου ἕνεκα θερμῶς συνιστῶ ὅπως ὅταν ἐνεργήσητε τὴν ἀποστολὴν εἰς Μάλταν νὰ κάμητε χρῆσιν καλῶς ὡπλισμένου πλοίου, δυναμένου ν' ἀντιταχθῇ εἰς οἱονδήποτε πειρατικὸν ἐχθρικόν, ὅπερ τυχὸν ἤθελε συναντήσει, καθόσον εἶνε γνωστὸν ὅτι τὰ μάρμαρα ἀνήκουσιν εἰς τὸν λόρδον Ἔλγιν καὶ ἂν ἐπιβιβασθῶσιν ἐντὸς οὐδετέρου καὶ ἀνισχύρου πλοίου θ' ἀπολεσθῶσιν ἀναποφεύκτως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε ἰδιοκτησία Ἄγγλου καὶ διὰ τὴν ἀξίαν των ἀκόμη. Ὑμεῖς καλῶς γινώσκετε πόσον τὰ μάρμαρα ταῦτα ἔχουσι μέγα διαφέρον διὰ τὸν λόρδον Ἔλγιν».

Ὁ Καλούτσης δὲ τῇ 20 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου συνεβλήθη μετὰ δυτῶν Καλυμνίων, σταλέντων εἰς Κύθηρα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἔλγιν, καὶ εὑρισκομένων αὐτόθι ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου. Τὸ μεταξὺ δὲ αὐτῶν συμβόλαιον ἔχει οὕτω

1803 Σεπτεμβρίου 20 ἔ. ν. Τζηρίγο.

«Διὰ μέσου τοῦ παρόντος κοντράτου ὁ ἐκλαμπρότατος κ. Ἐμμανουὴλ Καλούτσης Βίτσε-Κόνσολος τῆς Μεγάλης Βρεταννίας κατὰ τὴν κομισιὸν καὶ ἐξουσίαν ὅπου ἔλαβε τούταις ταῖς ἡμέραις ἀπὸ τὸν ἐκλαμπρότατόν Κ^ον Βιλιὰμ Ἄμιλτων, σεκρετάριον τοῦ ἐξοχωτάτου μιλόρδου Ἔλγιν, ἐσυμφώνησαν μὲ τὸν Μιχαὴλ Παπαμαίλη, Μιχαὴλ Σκλάπα, Γιάννη Κούρτη, Μιχαὴλ Καθοποῦλι, Μιχαὴλ Μαλιᾶ καὶ Χριστοφίλη Κουσκούτα, βουτυχτάδες ἀπὸ Κάλυμνο, ὁποῦ ἐστάλθησαν ἐπὶ τούτου ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἐξοχώτατον μιλόρδον Ἔλγιν καὶ εὑρίσκονται ἐδῶ ἀπὸ τὸν ἀπερασμένον Φεβρουάριον, ὅτι χωρὶς νὰ χασομερήσουν ἔξω ἀπὸ αἰτίαν καιροῦ, νὰ ἀκολουθήσουν νὰ βγάλουν μὲ τὴν βάρκα τους ταῖς ἄλλαις ὀκτὼ κασέλαις τὰ μάρμαρα, κομπρέζα[1]) ἡ μαρμαρένια καθίγλα, ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὸ βουλιασμένο καὶ χαλασμένο Ἰγγλέζικο μπεργαντὶ τὸν Μέντορα, καθὼς ὑπόσχονται, καὶ νὰ ταῖς φέρουν εἰς τὴν γῆν, καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐκεῖ ὅπου ἔφεραν ταῖς ἄλλαις πέντε κασέλαις μὲ μάρμαρα, ὁποῦ τοὺς ἔβαλε καὶ εὔγαλαν ταῖς ἀπερασμέναις, καὶ περιπλέον ὅσον εἶνε δυνατὸν νὰ βγάλουν ταῖς γούμεναις μὲ ταῖς ὁποίαις εἶνε ἰμπραγάδο[2]) τὸ καράβι, τὴν ἄγκορα τοῦ αὐτοῦ καραβιοῦ, τὰ κατάρτια του, δύο κανόνια μπρούντζινα, ὅπου εἶνε εἰς τὴν στοίβα, καὶ τὴν κασέλα μὲ ἄσπρο ξύλο, ὅπου ἐξ ἀρχῆς τοὺς ἐδόθη εἰς νότα· καὶ διὰ τελείαν πλερωμὴν τοῦ κόπου τους, ἀφοῦ τελειωθῇ τὸ αὐτὸ ρικούπερο καὶ διὰ ταῖς ζημίαις καὶ χασομέρια ὅπου ἔλαβαν τόρα μῆνες ἑπτά, ἐπειδὴ καὶ ὁμολογοῦν πῶς ἔλαβαν τὴν ζωοτροφήν τως ἀπὸ τὸν ἄνωθεν ἀφέντην Βίτσε-Κόνσολον, ὑπόσχεται ὁ ἴδιος νὰ τὼς δώσῃ εἰς τόσαις καμπιάλαις διὰ Ἀθήνα πρὸς τὸν Κ^ον Σπυρίδωνα Χωματιανὸ Λογοθέτη ἀτζέντε βρεταννικὸν πρὸς γρόσια 400 τὴν κάθε κασέλα τὰ μάρμαρα, ὅπου οἱ δεκατρεῖς κάνουν γρόσια 5200, καὶ μὲ αὐτὰ νὰ ἀκούεται ἑνωμένη ἡ τέλεια πλερωμή τως καὶ διὰ ταῖς γούμεναις, ἄγκορα, κανόνια, κατάρτια καὶ κασέλα ἄσπρου ξύλου, χωρὶς κανένα ἄλλο βάρος τοῦ αὐτοῦ ἀφέντη Βίτσε-Κόνσολου, παρὰ μόνον μὲ καμπιάλαις ὡς ἄνωθεν νὰ τοὺς δώσῃ ἕτερα γρόσια 150 διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς βάρκας τως καὶ διὰ ταῖς ζημίαις, ὁποῦ τὼς ἀκολούθησαν καὶ ἔσπασαν δύο μολινέλα, καὶ διὰ ὅσαις ἄλλαις ἤθελε τὼς ἀκολουθήσει. Ὑπόσχονται προσέτι οἱ αὐτοὶ βουτυχτάδες νὰ ἐνεργήσουν ὄχι μόνον τὰ ἄνωθεν μὲ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐμπιστοσύνην

[1]) Συμπεριλαμβανομένη, compresa.
[2]) imbrigato, περιπεπλεγμένον ἢ καὶ imbracciato.

ὑποτασσόμενοι εἰς τὰ ὄρδινε τοῦ ἄνωθεν ἀφέντη Κονσόλου, ἀλλὰ νὰ πασχίσουν νὰ βγάλουν χωρὶς δόλον καὶ ὅ,τι ἄλλο πράγμα ἠμπορέσουν ἀπὸ τὸ αὐτὸ βουλισμένο καράβι ἢ ἀπὸ τὰ ξύλα του χάλκωμα, καρφία καὶ ἄλλο κανένα . . . εὐγάλοντας νὰ τὸ φέρουν μὲ τὴν βάρκα τους μέσα εἰς τὸ πόρτο, ἀποθέτοντάς το εἰς τὸ μαγαζὶ τοῦ Κύρ Στάθη· καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀφοῦ τελειώσει τὸ ρικούπερο, τὼς ἀσενιάρει ὁ ἀφέντης Βίτσε-Κόνσολος νὰ λαβένουν κατὰ τὴν συνήθειαν διὰ τέλειαν πλερωμή τους τὸ τρίτον μὲ ξετίμησιν. Τόσον ἐσυμφώνησαν ὑποχρεωνόμενοι γενικῶς διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ παρόντος εἰς ὅλα καὶ κάθε του μέρος, καὶ ὑπογράφουν ὅσοι ἠξεύρουν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ὅπου δὲν ἠξεύρουν νὰ γράψουν.

Ἐμμανουὴλ Καλούτσης Βίτσε-Κόνσολας βεβαιόνω.
(Ἕπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Καλυμνίων καὶ τῶν μαρτύρων).

Ἐν τέλει τοῦ συμβολαίου ὑπάρχει ἰταλιστὶ ἐπικύρωσις ὑπὸ τοῦ καγγελαρίου Ἰ. Μόρμορη (Giovanni Mormori) γενομένη αὐθημερόν.

Διὰ τῶν δυτῶν τούτων ἐξετελέσθη τῷ 1083 ἡ ἐργασία καὶ ἐξήχθησαν 10 κιβώτια, ὡς ἐξάγεται ἐκ σημειώσεως τῶν καθημερινῶν δαπανῶν τοῦ Ἐμ. Καλούτση, ἐξ ἐπιστολῶν τούτου τῆς 7 Ἰανουαρίου 1804 εἰς Ἔλγιν, καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Σπυρίδ. Λογοθέτου τῆς 1 Φεβρ. 1804 πρὸς τὸν Καλούτσην διαλαμβανούσης ὅτι ἐξώφλησε τὴν πρὸς τοὺς Καλυμνίους συναλλαγματικήν, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ συμβόλαιον. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ Λογοθέτου γεγραμμένη ἰταλιστὶ ἔχει τι τὸ ἄξιον περιεργείας διὰ τὸν τρόπον μεθ' οὗ ἔγραφε περὶ τοῦ λόρδου Ἔλγιν, καὶ τῆς τιμῆς, ἣν ἀπένειμεν αὐτῷ.

Ἀθῆναι 4 Φεβρουαρίου 1804.

Ἐκλαμπρότατε

Τὴν 29 λήξαντος ἔλαβον τὴν φιλοφρονεστάτην ἐπιστολήν σας παρὰ τῶν δυτῶν καὶ τοῦ Νικολάου Γαβαθᾶ· δὲν ἔλειψα νὰ ἀποδεχθῶ προθύμως τὰς δύο συναλλαγματικάς σας, τοὐτέστιν 4000 διὰ τὸν Παπᾶ Μαίλην καὶ 1063 : 12 διὰ τὸν Γαβαθᾶ, οἵτινες τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἐπληρώθησαν 3000 γρ. καὶ μετὰ 5 ἡμέρας τὸ ὑπόλοιπον 2063, τὸ ὅλον 5063, κατὰ συνέπειαν ἔμειναν εὐχαριστημένοι· δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ δώσητε τοσοῦτον βραχεῖαν προθεσμίαν εἰς τὴν συναλλαγματικὴν καθόσον ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι κάμνομεν τὰ τραβήγματα ἀπὸ τὸν τραπεζίτην τοῦ λόρδου Ἔλγιν τοῦ ἡμετέρου προϊσταμένου, πρέπει νὰ ἔχωμεν 21 ἡμέραν ὄψεως, ἢ τοὐλάχιστον 11 ἡμερῶν, καθόσον ἐγὼ ἔχω ὅλον τὸν ζῆλον νὰ ὑπηρετῶ τὸν καλόν μου πάτρωνα (il Mio Buon Padro) κόντε δ' Ἔλγιν, ὡς εἶνε καλῶς γνωστὸν εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα, ἄνευ οὐδενὸς συμφέροντος, εἰμὴ μόνον νὰ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλεχθῶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν πιστῶν ὑπηρετῶν του.

Σᾶς παρακαλῶ διὰ μέσου τοῦ κ. Πιέρου Κλάδου εὑρισκομένου εἰς Ὕδραν, ὅταν σᾶς τύχῃ εὐκαιρία νὰ μοὶ κάμετε μεγάλην χάριν νὰ μοὶ γράφετε τὰς εἰδήσεις τὰς τρεχούσας πρὸς ὁδηγίαν μας. Εἶνε βεβαίως εἰς γνῶσιν σας ὅτι ὁ Κ. Δρυμὼν (Drumon) ἡμέτερος πρεσβευτὴς ἀνεχώρησεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν 17 Νοεμβρίου διευθυνόμενος εἰς Λονδῖνον, ἐγκαταλείπων ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀντιπρόσωπον πληρεξούσιον τὸν Κύριον Στρατών.

Μὴ ἔχων ἄλλο νὰ προσθέσω, εὐσεβάστως σᾶς ἀσπάζομαι. Μένω μὲ ὅλον τὸ σέβας

εὐπειθέστατος δοῦλος καὶ φίλος

Σ. Λογοθέτης

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐξήχθη καὶ τὸ 11ον κιβώτιον, ἑνὸς ἔτι ἐναπομείναντος, καὶ τῆς ἕδρας τοῦ πρυτάνεως, περὶ ὧν γράφει ὁ Καλούτσης τῇ 7 Ἰανουαρ. 1804 εἰς Ἔλγιν ὅτι ἕνεκα τοῦ χειμῶνος διέκοψε τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀπέλυσε τοὺς ἐργάτας [λαβὼν παρ' αὐτῶν παρακαταθήκην 550 γροσίων, καὶ ὅτι ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ ἔλθωσι τὸν Ἀπρίλιον. Προσθέτει δὲ ὅτι ὑπέστη πολλὰ ἐκ τῆς βαρβάρου συμπεριφορᾶς τῶν δυτῶν, ἀνθρώπων ἀκαταστάτων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν μέθῃ εὑρισκομένων.

Ἀπαναληφθεισῶν τῶν ἐργασιῶν τὸ θέρος τοῦ 1804 ἐξήχθη τὸ δωδέκατον, τὸ καὶ τελευταῖον κιβώτιον τὴν 9 Ἰουνίου· αὐθημερὸν δὲ ἀνήγγειλε τοῦτο ὁ Καλούτσης εἰς τὸν Ἰω. Βαπτιστὴν Πιζάνην διερμηνέα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας, προσθέτων ὅτι ἐναπομένει ἡ ἕδρα τοῦ πρυτάνεως Ἀθηνῶν, ἥτις εἶνε δύσκολον νὰ ἐξαχθῇ μὴ οὖσα κεκλεισμένη ἐντὸς κιβωτίου. Τὴν διάσωσιν δὲ τοῦ 12ου κιβωτίου ἀνήγγειλε καὶ εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Σπυρ. Φορέστην, καὶ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Λουζιέρην.

Κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο ἐξήχθη καὶ ἡ μαρμαρίνη ἕδρα, ὡς φαίνεται ἐξ ἐπιστολῶν, ἐν αἷς ἀναφέρεται ὡς ἐξηγμένη. Πάντων τῶν ἐξαχθέντων πραγμάτων τὴν ἐπίβλεψιν καὶ φύλαξιν ἀπὸ πάσης φθορᾶς καὶ κλοπῆς εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν δόκτορα Στάθην Γιαννακάκην ὁ Ἄμιλτων κατὰ τὸ 1803, κατὰ τὸν Αὔγουστον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους διώρισε καὶ τὸν Ἀντώνιον Κοντολέοντα ὡς ἐπιστάτην.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν πάσης τῆς ἐργασίας ὁ Καλούτσης ἔλαβε πᾶσαν φροντίδα πρὸς φύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν πειρατῶν, ὑφ' ὧν ἡ νῆσος συνεχῶς ὑπέφερε. Τὰ κιβώτια ὅπως κάλλιον προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐκαλύφθησαν μὲ φύκη καὶ θάμνους, ἐφ' ὧν ἐτέθησαν μεγάλοι λίθοι. Ἔμενον δ' ἐν τῇ παραλίᾳ Αὐλέμονος πρὸς ἀποστολήν. Ἀλλὰ χωρικοί τινες, ἐργαζόμενοι ἐκεῖ πλησίον εἰς ἀνέγερσιν περιβόλου κήπου, ἀφήρεσαν τοὺς ἐπὶ τῶν κιβωτίων λίθους. Τοῦτο μαθὼν ὁ Καλούτσης δι' ἐγγράφου του εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν, ὁ δὲ Πρύτανις (οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ διοικητὴς τῆς νήσου) δι' ἐγγράφου τῆς 2 Νοεμβρίου 1804 πρὸς τὸν ἐν Αὐλέμονι ὑγειονόμον καὶ ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ἀγανακτῶν διὰ τὴν παραβίασιν τῆς ἰδιοκτησίας τῆς Α. Ε. τοῦ Λόρδου Ἔλγιν «τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ μέγα Ἀγγλικὸν ἔθνος», διέταξε τὴν διὰ δαπάνης τῆς ἰδίας ἀρχῆς ἐναπόθεσιν λίθων ἄλλων μεγάλων ἐπὶ τῶν κιβωτίων, ὅπως μὴ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τὰ γράμματα καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς διευθύσεως. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἀναγγέλλει ὁ Καλούτσης τὴν ἀποπεράτωσιν πάσης τῆς ἐργασίας καὶ τὴν φροντίδα τῆς διαφυλάξεως εἰς τὸν Ἄμιλτων· 1805 Φεβρ. 17.

«Ἀποπερατωθείσης εὐτυχῶς τῆς διασώσεως τῶν μαρμάρων, αἱ μέριμναί μου ἐστράφησαν εἰς τὴν φύλαξιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν πειρατῶν, οἵτινες ἐδῶ συχνάζουσι. Κατόπιν αἰτήσεών μου ὁ ἐν Κερκύρᾳ ἡμέτερος πρεσβευτὴς κ. Φορέστης ἔγραψε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἐξοχωτάτου Λόρδου Ἔλγιν[1]), ἥτις ἐπέτυχε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν τῆς ἀποστολῆς βασιλ. πλοίου πρὸς ἐπιβίβασιν τῶν μαρμάρων. Ὁ διοικητὴς Μάλτας K. Ball ἐξέδωκε τὰς δεούσας διαταγὰς εἰς τὸν κ. Γεώργ. Πάρρυ πλοίαρχον τοῦ Βασιλ. μεταγωγικοῦ ὑπ' ἀριθ. 99, καλουμένου Lady Shaw Stewart, ὅπερ ἠγκυροβόλησεν εἰς Αὐλέμονα τὴν 30 παρελθόντος Ἰανουαρίου, 1805 συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ βασιλ. πλοίου «Ἀλώπηξ». Μεταβὰς εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Αὐλέμονος τῇ βοηθείᾳ πολλῶν ἐργατῶν ἐπὶ τούτῳ παρ' ἐμοῦ προσληφθέντων ἐπεβίβασα τὰ δώδεκα κιβώτια καὶ τὴν ἕδραν τοῦ πρυτάνεως. Ὁ πλοίαρχος κ. Πάρρυ ἐλπίζει ὅτι θέλει λάβει διαταγὰς νὰ κομίσῃ ὁ ἴδιος τὸ φορτίον εἰς Λονδίνον».

Ὁ πλοίαρχος Πάρρυ παραλαβὼν τὸ φορτίον ἔδωκεν εἰς τὸν Καλούτσην τὴν ἑξῆς ἀπόδειξιν.

«Σήμερον τὴν 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1805 ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Αὐλέμονος τῶν Κυθήρων.

Παρέλαβεν ὁ ὑπογεγραμμένος Κύριος Γεώργιος Πάρρυ (Georgio Parry) ἐκ Λονδίνου, πλοίαρχος τοῦ βασιλικοῦ βρεταννικοῦ φορτηγοῦ ὑπ' ἀριθ. 99, ὀνομαζομένου Λέδυ Σάου Στέβαρτ (Lady Shaw Stewart παρὰ τοῦ Κυρίου Δόκτορος Ἐμμανουὴλ Καλούτση ὑποπροξένου τῆς Α. Βρεταννικῆς Μεγαλειότητος ἐν τῷ νήσῳ ταύτῃ, καὶ ἐπεβίβασεν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον ἐπὶ τούτῳ ῥητῶς ἐντεταλμένος παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος Ἀλεξάνδρου Βώλ (Alessando Ball governatore di Malta) διοικητοῦ τῆς Μάλτας τὰ ἑπόμενα εἴδη διασωθέντα καὶ ἀνήκοντα εἰς τὴν Α. Ἐξ. τὸν κόμητα Δὲ Ἔλγιν, ὅπως τὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν εἰρημένην νῆσον σύμφωνα μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπὸ τὴν συνοδίαν τοῦ Βρεταννικοῦ βασιλικοῦ πλοίου Ἀλώπηξ (sotto le scorta del reggio Brittanico Shooner il Renard) καὶ ἐπακριβῶς τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν εἰρημένον διοικητὴν καὶ παραγγελιοδόχον καὶ ἐντολοδόχον τοῦ προρρηθέντος Κόμητος Δὲ Ἔλγιν.

Εἴδη ληφθέντα καὶ φορτωθέντα Ἀριθ. 1 Μία ἕδρα μαρμαρίνη τοῦ πρυτάνεως τῶν Ἀθηνῶν ἄνευ κιβωτίου καὶ σήματος (Una sedia di marmo del Pritano d' Atene senza cassone e marca.

Ἀριθ. 12. Δώδεκα κιβώτια καρφωμένα καὶ καλῶς προσηρμοσμένα, περιέχοντα μάρμαρα ἀρχαῖα τῶν Ἀθηνῶν, ἐντελῶς τακτοποιημένα μὲ τὴν ἑπομένην διεύθυνσιν σημειωμένην ἐφ' ἑνός ἑκάστου κιβωτίου The Earl of Elgin his Majestys Ambassador Extraodinary at the Ottoman Porte. Downing Street. London, μετὰ τῆς προσθέτου ἔτι σημειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ 1 προοδευτικῶς μέχρι τοῦ 12 καὶ μετὰ τοῦ γράμματος Α προοδευτικῶς μέχρι τοῦ γράμματος Μ.»

(Παραλείπομεν τὴν λοιπὴν σημείωσιν ἀναφερομένην εἰς εἴδη τοῦ πλοίου τηλεβόλα, ἀγκύρας, πηδάλια, ἱστία κλ. ἅτινα ἐξήγαγον οἱ δύται, ἐφορτώθησαν δὲ μετὰ τῶν μαρμάρων εἰς τὸ πλοῖον.)

«Τοῦ παρόντος δίδονται παρὰ τοῦ εἰρημένου πλοιάρχου Γεωργίου πέντε ὅμοια ἀντίγραφα ἰσχύοντα δι' ἓν καὶ μόνον πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ εἰρημένου Κυρίου Προξένου, καὶ ὑπογράφει ἰδίᾳ χειρί»

Γεώργιος Πάρρυ

Τὸ γεγονὸς τῆς διασώσεως τῶν μαρμάρων ἐπροξένησε χαρὰν εἰς πάντας τοὺς φίλους τῆς ἀρχαιότητος. Ἀνηγγέλθη δὲ ἡ εἴδησις καὶ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων, παραλαβουσῶν ταύτην ἐκ τοῦ Ἑπτανησιακοῦ Μηνύτορος (Monitore Settinsulare), ἐφημερίδος Ἰταλιστὶ συντασσομένης τῆς Ἑπτανησιακῆς πολιτείας (ἀριθ. 78. 8/20 Δεκεμβρίου 1804). Ἀποκαλεῖ δὲ ὁ Μηνύτωρ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἀριστουργήματα, ἅτινα τὸ ἔξοχον πνεῦμα τῆς Α. Ε. τοῦ μιλόρδου Ἔλγιν ἀνεῦρε καὶ συνέλεξεν ἐκ τῆς διασημοτέρας πόλεως τῶν Ἑλληνίδων πολιτειῶν, τῆς πρωτευούσης ταύτης τῆς καλαισθησίας τοῦ ἀρχαίου κόσμου, καὶ περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ὁποίων δὲν ἠδύναντο νὰ μείνωσιν ἀδιάφοροι οἱ ἐρασταὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν.

Ἀλλ' ἡ διάσωσις αὕτη παρὰ πάντα ἄλλον ἐνέπλησε χαρᾶς αὐτὸν τὸν Ἔλγιν καὶ τὸν Ἄμιλτων ἐν Ἀγγλίᾳ τότε εὑρισκόμενον. Περὶ τὴν ἀνέλκυσιν δὲ ὁμολογουμένως μετὰ ἐνθέρμου ζήλου, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ἔγγραφα, εἰργάσθησαν πάντες,

[1]) Οὗτος εὑρίσκετο τότε ἐν τῇ φυλακῇ. Ἡ μήτηρ δὲ τούτου ἦτο τότε παιδαγωγὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλίας διαδόχου τοῦ θρόνου, καὶ ἐξήσκει ἐπίδρασιν παρὰ τῇ Αὐλῇ. Τοῦτο ἀναφέρει ὁ Σπυρ. Φορέστης εἰς Καλούτσην, ἐν ἐπιστολῇ του τῆς 4 Αὐγούστου 1804.

καὶ οὕτως ὅπωσδήποτε, ἀφ' οὗ ἀφῃρέθησαν ἐξ Ἀθηνῶν δὲν ἀπωλέσθησαν διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν τέχνην τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἔργα τῆς ἀρχαιότητος. Τὴν ἔκφρασιν δὲ τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῇ τελείᾳ διασώσει διαβλέπομεν ἐν εὐχαριστηρίῳ ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Ἐ. Καλούτσην τοῦ Ἅμιλτων μετὰ τὸ πέρας πασῶν τῶν ἐργασιῶν, ἐν ᾗ γράφει τὰ ἑξῆς «Σᾶς ἐκφράζω τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν σας. Σπεύδω δὲ νὰ δηλώσω ὅτι ποσῶς δὲν διστάζω νὰ συγκαταλέξω τὸ ὄνομά σας μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες ἠξιώθησαν ν' ἀπαθανατισθῶτι διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν χορηγηθεῖσαν εἰς τὴν καλλιτεχνίαν ὑψηλὴν προστασίαν των· εἰς τὸ ὄνομά σας ὀφείλει νὰ γείνῃ διακεκριμένη καὶ ἔντιμος μνεία. Ἂν δὲν ἀπεδώσατε ζωὴν εἰς τὰ μάρμαρα, συνεπελέσατε ὅμως ὅπως ἀναζήσωσιν ἀπὸ τῆς ἀπειλούσης αὐτὰ βεβαίας ἀπωλείας καὶ παντελοῦς καταστροφῆς.

5

Ἀποστολὴ ἀρχαιοτήτων ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἀγγλίαν. — Κατάσχεσις μέρους τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς συλλογῆς τοῦ Ἔλγιν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῶν Γάλλων. — Ἀποστολὴ ἑτέρα ἀρχαιοτήτων τῷ 1811.

Εἴδομεν μέχρι τοῦδε τίνες φροντίδες κατεβλήθησαν ἐν Κυθήροις πρὸς διάσωσιν τοῦ πολυτίμου φορτίου. Ἔχομεν ὅμως καὶ εἰδήσεις ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἐν Ἀθήναις ὁ Λουζιέρης ἐξηκολούθει τὸ ἔργον του, ἀφαιρῶν ἀρχαιότητας καὶ ἀποστέλλων εἰς Ἀγγλίαν. Περὶ τούτου δὲ ἂς ἀφήσωμεν τὴν διήγησιν εἰς τὸν Καλούτσην. Οὗτος τῇ 19 Μαΐου 1803 γράφει πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Σπυρίδωνα Φορέστην πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας τὰ ἑξῆς

«Εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μου ὅπως τηρῶ ὑμᾶς ἐν γνώσει τῶν ἐνεργειῶν μου ὡς πρὸς τὴν διάσωσιν τοῦ βυθισθέντος Μέντορος, σπεύδω ν' ἀποστείλω ὑμῖν τὴν παροῦσάν μου μέσον Μορέως, ὅπως ὑποβάλω ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἣν ἐνόμισα ἀναγκαῖον ν' ἀπευθύνω πρὸς τὸν ἐν Μάλτᾳ κ. Μακούλεη, καὶ ἐνεχείρησα εἰς τὸν ἐκ Ῥαγούζης πλοίαρχον ἐπανερχόμενον ἐξ Ἀθηνῶν μὲ φορτίον *εἰκοσιεννέα* (ἀριθ. 29) *κιβωτίων μὲ μάρμαρα*, καὶ ἀναχωροῦντα αὔριον. Περιμένω ἀπάντησιν διὰ τοῦ ἰδίου πλοιάρχου *συμφωνηθέντος νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ ἕτερον πλοῦν εἰς Ἀθήνας διὰ δεύτερον φορτίον, ὅπερ ὁ κ. Λουζιέρης μετὰ δύο μῆνας* τοῦ ἑτοιμάζει, καὶ συναινέσαντος κατόπιν παρακλήσεών μου νὰ διαβῇ ἐντεῦθεν καὶ συνεργασθῇ εἰς τὴν διάρρηξιν τοῦ καταστρώματος τοῦ Μέντορος . . . . . ».

Περὶ τῆς ἀναφερομένης δευτέρας ἀποστολῆς φορτίου δὲν ἔχομεν εἰδήσεις, ἀλλὰ βεβαίως ἐγένετο ἀφοῦ τὸ πλοῖον τοῦ Ῥαγουζαίου πλοιάρχου ἐναυλώθη καὶ δι' ἐπιστροφὴν, ὅπως παραλάβῃ καὶ πάλιν ἀρχαιότητας.

Γνωστὸν ὅμως ὅτι ἐγένετο μικρόν τι διάλειμμα τῷ 1807 ἕνεκα τοῦ ὑφισταμένου μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας βραχέος πολέμου, καθ' ὃν ὁ Λουζιέρης κατέλιπε τὰς Ἀθήνας προσωρινῶς, τότε δὲ αἱ ἐν Ἀθήναις συλλογαὶ αὐτοῦ ὑπέστησαν σπουδαῖον ἕτερον κίνδυνον κατασχεθεῖσαι ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ κομισθεῖσαι εἰς Γαλλίαν ὡς ὑπέγγυοι, περισωθεισῶν μόνον τῶν ἐν Πειραιεῖ κατακειμένων ἕνεκα ἐλλείψεως πλοίων πρὸς μεταφοράν[1]). Ἔστειλε δὲ ὁ Ναπολέων καὶ κορβέτταν νὰ παραλάβῃ καὶ ταύτας ἀλλ' ἐκ τοῦ φόβου τῶν πειρατῶν δὲν ἀνεχώρησεν, ὡς ὁ Ἔλγιν αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ἐκθέσει του εἰς ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

Μετὰ τὴν παρέλευσιν ὅμως τοῦ πολέμου ὁ Λουζιέρης ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του· γνωρίζομεν δὲ ὅτι τῷ 1811 ἀπέστειλεν εἰς Ἀγγλίαν φορτίον ἐξ 80 κιβωτίων· βεβαίως ὅμως ἐντὸς τῶν μεσολαβησάντων 8 ἐτῶν ὁ διαρκὴς οὗτος πράκτωρ τοῦ Ἔλγιν πρὸς συλλογὴν ἀρχαιοτήτων μένων ἐν Ἀθήναις 6' ἀπέστειλε καὶ ἕτερα φορτία ἐκ τῆς ἀκενώτου πηγῆς, ἣν ἀνέδιδε τὸ ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς, ἀνεζωογόνει δὲ καὶ ὑπέτρεφεν ἡ βροχὴ τοῦ ἀγγλικοῦ χρυσοῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

[1]) Michaelis Parth. 80 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ.Α.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Νὰ φονευθῇ χάριν τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Σαρβέ, τὴν ὁποίαν οὐδὲ κἂν ν' ἀκούσῃ ἤθελε τώρα!

Ἡ μωρὰ αὐτὴ ἰδέα ὅτι ἠδύνατο νὰ χάσῃ τὴν ζωήν του τόσον ταπεινῶς εἰς παρομοίαν μονομαχίαν ἐκαρφώθη σταθερῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ στρατιωτικοῦ· τὴν ἐχλεύαζεν, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ ταράττῃ τὰ νεῦρά του. Ἐνεθυμεῖτο παλαιούς τινας συντρόφους του φονευθέντας ἀθλίως ἐνῷ ἵππευον εἰς γυμναστήριόν τι, ἢ ἐνῷ ἐπέστρεφον ἐξ ἐκστρατείας τινός, ἔνθα εἶχον ἀντιμετωπίσει τὸν θάνατον ἐπὶ ὁλοκλήρους μῆνας.

—Τὰ πάντα δύνανται νὰ συμβοῦν! ἐσκέπτετο.

Τότε ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ σκέψις νὰ συντάξῃ τὴν διαθήκην του. Ἐπόθει χάριν τῆς Γιλβέρτης νὰ περιέλθωσιν εἰς αὐτὴν ἀναμφισβητήτως τὰ ὀλίγα χρήματα, ἅτινα κατέλειπεν, ἂν ἐφονεύετο. Δὲν εἶπεν αὐτῇ ὅτι ἔμελλε νὰ μονομαχήσῃ. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἡ νεᾶνις τὸν εἶδε μειδιῶντα εὐχαριστημένον, ἀναπνέοντα εὐφροσύνως. Οὐδὲν βεβαίως θὰ ὑπώπτευσεν.

— Φαίνομαι ὅτι δὲν εἶμαι πλέον ὑποψήφιος, αἴ Γιλβέρτη; Ὁ νέος Δυκᾶς θὰ ἔχῃ τώρα τὴν τεταραγμένην ὄψιν, τὴν ὁποίαν εἶχα ἐγὼ χθές.

— Ὁ κ. Δυκᾶς; ἀπεναντίας αὐτὸς ἀκτινοβολεῖ ἐκ χαρᾶς.

—Εἶνε φυσικόν· αὐτὸ εἶνε τὸ ἐπάγγελμά του.

Τὴν ἑσπέραν ὁ Βερδιὲ δὲν ἐνεφανίσθη ποσῶς εἰς τὴν τράπεζαν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος. Δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ φάγῃ. Ἔγραφεν ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸ δωμάτιόν του. Εἷς ὑπηρέτης ἀνελθὼν ἐκόμισεν αὐτῷ ἐκ μέρους τυπογράφου τινὸς τοῦ Μελὲν τὸν λογαριασμὸν τῶν ὀφειλομένων παρὰ τοῦ ταγματάρχου διὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ τὴν τοιχοκόλλησιν τῶν ἐκλογικῶν προγραμμάτων.

Ἡ Γιλβέρτη προσῆλθε περίεργος οὖσα νὰ μάθῃ τί ἐκόμιζεν ὁ ὑπηρέτης.

—Αὐτό; εἶπεν ὁ ταγματάρχης. Εἶνε μία ἀπόδειξις τὴν ὁποίαν ἐζήτησα. Πρόκειται διὰ τὸ διάσημον ἐκεῖνο πρόγραμμα ὁποῦ εἰξεύρεις. . .

Ὁ ταγματάρχης ἔσχισε τὸν φάκελλον· ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἄφωνος, εἶτα μὲ μειδίαμα θλιβερόν, προσπαθῶν νὰ χλευάσῃ ἑαυτόν, μετὰ γέλωτος προξενήσαντος θλίψιν εἰς τὴν Γιλβέρτην:

— Ἄ! μὰ αὐτό, εἶπεν, εἶνε νόστιμον! . . Ναί . . . πολὺ νόστιμον . . . εἶνε παράδοξον! . .

— Τί λοιπόν;

— Τὸ τουφέκι . . . τὸ τουφέκι μου ποῦ ξεύρεις . . τὸ τουφέκι ποῦ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐργαστήριον Κλωδέν . . . τὸ τουφέκι τῶν χιλίων διακοσίων φράγκων ὁποῦ εὕρισκα πολὺ ἀκριβόν, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν θά . . . Τὸ ὄνειρον τοῦ ἀνοήτου θείου σου, Γιλβέρτη . . ὅπως εἰξεύρεις, κόρη μου . . . Τὸ τουφέκι ἐκεῖνο . .

— Αἴ, τί; . . ἠρώτησεν ἡ Γιλβέρτη.

Ὁ ταγματάρχης ἔτεινεν αὐτῇ προσπαθῶν νὰ γελάσῃ πάλιν, ἀλλὰ μετ' ἀληθοῦς ἀφώνου ἀπελπισίας ἐζωγραφισμένης ἐπὶ τῆς ἰσχνῆς μορφῆς του, τὸν λογαριασμὸν τοῦ τυπογράφου.

— Νά, διάβασε!

Καὶ ἡ νεᾶνις ἀνέγνωσε τῷ ὄντι:

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΠΟΥΡΖΟΑ ΚΑΙ ΥΙΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΝ ΜΕΛΕΝ

ΔΟΥΝΑΙ ὁ κ. Βερδιὲ ταγματάρχης διὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ τὴν τοιχοκόλλησιν ταινιῶν καὶ προγραμμάτων:

Στοιχειοθετικά	φρ.	40
Χάρτης χρωματιστὸς (8 δεσμίδας πρὸς 15 φρ.) .	»	120
Ἐκτύπωσις 8 δεσμίδων πρὸς 5 φρ.	»	40
Τοιχοκόλλησις 4000 ταινιῶν πρὸς 250 φρ. τὴν χιλιάδα	»	1000
Σύνολον	φρ.	1200

Χίλια διακόσια φράγκα! ἡ τιμὴ ἀκριβῶς τοῦ περιφήμου ἐκείνου τουφεκίου τοῦ καταστήματος Κλωδέν, ἡ διατίμησις τοῦ φιλοδόξου, τοῦ αἰωνίου, τοῦ ἀπραγματοποιήτου ὀνείρου τοῦ ἀτυχοῦς ταγματάρχου! Χίλια διακόσια φράγκα ριφθέντα εἰς τὸν ἀέρα, δαπανηθέντα, ἀσωτευθέντα, ἀπολεσθέντα διὰ νὰ κερδήσῃ ἀντ' αὐτῶν τὰς ὕβρεις τοῦ Γκαροὺς καὶ τὰς συκοφαντίας τοῦ Ρεβίλ!

— Εἶνε ἀνυπόφορον! εἶπεν ὁ στρατιωτικός.

— Ταλαίπωρε θεῖέ μου! εἶπεν ἡ Γιλβέρτη αἰσθανομένη ὅτι οἱ ὀφθαλμοί της ἐπληροῦντο δακρύων καὶ διαβλέπουσα ἐν τῇ εἰρωνικῇ συμπτώσει τῶν δύο ἀριθμῶν τὴν ἄθροισιν οἱονεὶ τῶν ἀπογοητεύσεων καὶ τῶν θλίψεων τοῦ ταγματάρχου.

Ἀνέλαβε τὸν λογαριασμὸν καὶ τὸν προσέβλεψε καὶ αὖθις μετ' αὐξούσης πικρίας. Ἐνόμιζεν ὅτι ἡ τύχη ἐπεφύλαττεν αὐτῷ χαιρεκάκως τὴν τελευταίαν ταύτην εἰρωνείαν· ὅσα ὄνειρα ἐστοίχιζεν αὐτῷ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τουφέκιον τοῦ ὁπλοποιοῦ, πᾶν ὅ,τι ὑπῆρχε δι' αὐτὸν ἄλλοτε τὸ ἀδύνατον, ἡ ἀπρόσιτος πολυτέλεια, ἡ παραφροσύνη ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ δαπάνῃ, πάντα ταῦτα ὀλίγα τετράγωνα χαρτίου κολλημένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ, διεσχισμένα παρὰ τῶν ἀγυιοπαίδων, κατεσπιλωμένα διὰ βορβόρου παρὰ τῶν ἀντιπάλων, ἐσχολιασμένα δι' ἀνοήτων εὐφυολογιῶν παρὰ τῶν χυδαίων τοῦ τόπου εὐφυολόγων, ταινίαι ἄχρηστοι προωρισμέναι διὰ τὴν κάλαθον τοῦ ρακοσυλλέκτου τὰ περιεῖχον καὶ τὰ παρέσυρον εἰς τὰς συντεθλασμένας πτυχὰς τῶν ἀχρήστων ρακῶν των.

— Τέλος πάντων, εἶπε προσπαθῶν νὰ γελάσῃ, δὲν κυνηγῶ πλέον! . . Τί θὰ τὸ ἔκαμνα τὸ τουφέκι; . .

Καὶ προσέθηκε:

— Πλήρωσε διὰ τὴν ἀνοησίαν σου, κύρ ὑποψήφιε!

Παρεκάλεσε τὴν Γιλβέρτην νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνον.

Ἐπεθύμει νὰ μείνῃ μόνος διὰ νὰ γράψῃ τὰς τελευταίας του θελήσεις. Ἀνῆψε κηρίον, οἱ δὲ πυραῦσται τῆς νυκτὸς ἐλκυόμενοι ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς σειομένης φλογὸς εἰσήρχοντο διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ὅπως καύσωσι τὰ πτερά των εἰς τὸ φῶς ἐκεῖνο, καθὼς αὐτὸς εἶχε καῆ περὶ τὸν ἀπατηλὸν ἥλιον τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Σαρβέ. Τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ὑπὸ τὸν ὕαλον τῆς εἰκόνος του ὁ Δὸν Κισσὼτ τὸν ἐχλεύαζεν ἀπὸ τοῦ τοίχου.

Δὲν ἀνησύχει διὰ τὴν τύχην τῆς Γιλβέρτης ὑπὸ ὑλικὴν ἔποψιν. Ἡ νεᾶνις ἔχουσα ἁπλᾶς τὰς ὀρέξεις εἶχε καὶ μερικὰ χρήματα, ὥστε ἠδύνατο νὰ ζήσῃ. Τί θὰ ἐγίνετο ὅμως ἀφοῦ ἤθελε μείνει μόνη; Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Ρεβὶλ μονομαχία δὲν ἤθελεν εἶναι θανατηφόρος, τοῦθ' ὅπερ ἦτο πιθανώτατον, θᾶττον ἢ βράδιον τοῦ Βερδιὲ γηράσκοντος, ἡ νεᾶνις ἠδύνατο νὰ μείνῃ μόνη, ἐντελῶς μόνη.

Δὲν εἶχεν ἄλλον ἐκτὸς αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἂν ἦτο νυμφευμένη, θ' ἀνησύχει ὀλιγώτερον. Ἀλλ' ἡ Γιλβέρτη δὲν ἤθελε νὰ νυμφευθῇ, δὲν ἠγάπα κανένα, ἢ μᾶλλον—καὶ ἡ καρδία τοῦ ἀτυχοῦς θείου ἐξωγκοῦτο πληρουμένη ἐξ ὅλων τῶν μνησικακιῶν βίου ἀποτυχόντος—ἠγάπα τινά, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ νυμφευθῇ . . . τὸν κ.

δὲ Μομβρέν. Ὁ Βερδιὲ εἶχε μαντεύσει. Καὶ ἔβλεπε τὴν ἀνεψιάν της πιστὴν εἰς τὸ μόνον τῆς ζωῆς της πάθος, ἀπομένουσαν ἐπὶ τέλους γεροντοκόρην, ὅπως ἀπέμενεν καὶ αὐτὸς ἄγαμος ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀφοῦ εἶχε θυσιάσει τὴν ζωήν του χάριν τίνος; χάριν μιᾶς ἰδέας, χάριν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς πατρίδος του.

— Ἀγαπᾷ καὶ αὐτή. Καϋμένη κόρη! Εὐαπάτητος καὶ αὐτὴ ὡσὰν ἐμέ· εἶνε γνήσιον μέλος τῆς οἰκογενείας.

Ἀπεκοιμήθη σκεπτόμενος τὴν Γιλβέρτην καὶ ἀφυπνίσθη συλλογιζόμενος τὴν Γιλβέρτην, ὅτε δὲ ὁ Φουρνερὲλ ἦλθε καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἡ μονομαχία προσδιωρίσθη διὰ τὴν μεσημβρίαν ἐντὸς μικρᾶς λόχμης παρὰ τὸ Βαρβιζῶν, ἠσπάσθη γαληνίως τὴν ἀνεψιάν του καὶ προσεποιήθη ὅτι μετέβαινε νὰ περιπατήσῃ πρὸς ἀναψυχήν, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν. Ἂν ἐλάμβανε καμμίαν ἀμυχήν, ἡ Γιλβέρτη ἔμελλε ταχέως νὰ τὸ μάθῃ.

Ὁ Βερδιὲ καὶ οἱ μάρτυρές του δὲν ἔφθασαν πρῶτοι εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως. Ὁ Σαβουρὼ ἀνέμενεν ἤδη ἐκεῖ μετὰ δύο νέων ἐκ Μελὲν καὶ ἑνὸς ἰατροῦ, φίλου τοῦ δημοσιογράφου τηλεγραφικῶς προσκληθέντος ἐκ Παρισίων. Ὁ Φουρνερὲλ ἐκόμιζε τὰ ξίφη· οἱ μάρτυρες τοῦ Ρεβὶλ ἐξέλεξαν αὐτά.

Ἐτοποθετήθησαν ἀντικρὺ ἀλλήλων καὶ ὁ Ρεβὶλ πρὶν λάβῃ τὴν κεκανονισμένην ἀμυντικὴν στάσιν, ἐχαιρέτισεν ὡς συνειθίζουν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ξιφασκίας.

— Γνωρίζει τὴν ξιφομαχίαν, ἐσυλλογίσθη ὁ Βερδιέ. Τόσον τὸ καλλίτερον!

Ὁ ἀγὼν δὲν ὑπῆρξε μακρός.

Καίτοι ὁ Σαβουρὼ ἐξιφομάχει δεξιῶς, ὁ ταγματάρχης διὰ τῆς περιεσκεμμένης αὐτοῦ μεθόδου κατήνεγκεν εὐθὺ κτύπημα εἰς τὸ μέσον τοῦ στήθους τοῦ ἀντιπάλου του, τὸ ὁποῖον ἤθελε τὸν διαπεράσει, ἂν ὁ Βερδιὲ ἐξ ὁρμεμφύτου δὲν ἀπέσυρε τὴν χεῖρα.

— Ἐπληγώθητε, κύριε, εἶπεν ὁ στρατιωτικὸς ἀφίνων τὸ ξίφος.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ Σαβουρώ.

Ὁ ἰατρὸς προὐχώρησε, παρεμέρισε τὸ ὑποκάμισον καὶ ἐπέδεσεν ἐκ τοῦ προχείρου τὴν πληγήν.

— Καὶ τώρα, ταγματάρχα, εἶπε μεγαλοφώνως ὁ δημοσιογράφος, εὐαρεστήθητε νὰ πιστεύσητε σᾶς παρακαλῶ, ὅτι ὅσα ἔγραψα δὲν ἀπηυθύνοντο πρὸς τὸ ἄτομον . . . .

— Ἀλλὰ πρὸς τὸν ὑποψήφιον, τὸ γνωρίζω!

— Καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσητε!

Ὁ Βερδιὲ ἐχαιρέτισεν. Δὲν συγκατετέθη ἐν τούτοις νὰ σφίγξῃ τὴν χεῖρα τοῦ Σαβουρώ.

— Φρονεῖτε ὅτι ἔχει πολλὴν μελάνην ἀκόμη ἐπ' αὐτῆς! εἶπεν ὁ συντάκτης τοῦ *Ἐγγέλους*. Ἀλλὰ τὸ αἷμα ἀποπλύνει τὰ πάντα, ταγματάρχα.

— Ἔστω, ἀπήντησεν ὁ Βερδιέ, δυστρόπως. Ἂς λησμονήσωμεν αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δαμμαρί, ἐνῷ ὁ Σαβουρὼ μετεφέρετο ἐφ' ἁμάξης εἰς Μελέν.

Τὸ τραῦμα τοῦ δημοσιογράφου ἦτο τόσον ὀλίγον σοβαρόν, ὥστε μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Ρεβὶλ μὴ εὐχαριστούμενος ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐδείκνυε τὸ ἐνδιαφέρον του ὁ Γκαροὺς διὰ τὴν ἀμυχὴν αὐτοῦ, ἵδρυε κατὰ τοῦ τέως προϊσταμένου του ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον *ὁ Νέος Ἔγγελυς*, εἰδικῶς προωρισμένην ὅπως ὑποστηρίξῃ τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Δυκᾶ καὶ καταπολεμήσῃ τὴν τοῦ Γκαρούς.

— Ἂν νομίζῃ ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ σφαγῶμεν διὰ τὸ χατῆρί του! ἔλεγεν ὁ Ρεβίλ. Καρφὶ δὲν τοῦ καίεται! ἠμποροῦμεν νὰ σκάσωμεν ἡμεῖς καὶ αὐτὸς νὰ γελᾷ. Ἔχε ὑγείαν, Γκαρούς! Κάτω ὁ Γκαρούς! Καὶ ζήτω *ὁ Νέος Ἔγγελυς*!

— Ἡ μονομαχία σας μοῦ ἐχορήγησεν ἕνα ἐξαίρετον σύμμαχον, ταγματάρχα, ἔλεγεν ὁ Δυκᾶς πρὸς τὸν Βερδιέ, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φύλλον, περιέχον κύριον ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: *Εἷς ἀνήρ*. Ὁ *ἀνὴρ* αὐτὸς ἦτο ὁ Βερδιὲ καὶ ὁ Ρεβὶλ ἐπαινῶν τὴν αὐταπαρνησίαν τοῦ στρατιωτικοῦ, ἀπεκάλει αὐτὸν νῦν τίποτε ὀλιγώτερον εἰμὴ *Κιγκινάτον τοῦ 7ου συντάγματος τοῦ πυροβολικοῦ*!

— Ὁ Σαβουρὼ εἶνε πνευματώδης, εἶπεν ὁ Δυκᾶς πρὸς τὸν Βερδιὲ καὶ ἡ τιμὴ ἱκανοποιήθη χωρὶς νὰ φονευθῇ κανείς.

— Ἄ, ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης παρατηρῶν τὸν νεαρὸν Πίττ, ἱκανοποιήθη ἡ τιμή, αἴ; Ποῖος εἰξεύρει; Θὰ εἶνε κατευχαριστημένη ἴσως! Τότε νὰ σοῦ εἰπῶ φίλε μου, θὰ εἰπῇ ὅτι εἶνε πολὺ ὀλιγαρκής!

ΙΗ'.

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἠσθάνετο ζωηροτάτην χαράν, ἐξ ἐκείνων ἃς σπανίως εἶχεν αἰσθανθῇ καθ' ἅπαντα τὸν βίον της. Ἡ θαυμαστὴ δραστηριότης της ηὐχαριστεῖτο ἐκ τῆς νέας καταστάσεως, ἣν ἐδημιούργει εἰς τὸ κόμμα ἡ ἀποχώρησις τοῦ ταγματάρχου. Ἔπρεπε μέχρι τῆς παραμονῆς τῆς ἐκλογῆς νὰ προετοιμάσῃ τὴν ἐπιτυχίαν, νὰ καταστήσῃ δημοτικὴν μίαν ὑποψηφιότητα. Ὁ Σαρβὲ ἐθεώρει τὸν ἀγῶνα ὡς κινδυνεύοντα. Ἀλλ' ἡ Μεγάλη Ἐκλεκτόρισσα προὐτίθετο νὰ διπλασιάσῃ τὰς ἐπινοίας, νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς ἐνεργείας, τὰς προσκλήσεις, τὰς ὑποσχέσεις. Εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν πανταχοῦ ἐφαίνετο ἡ ἅμαξά της. Ἦτο πανταχοῦ παροῦσα. Τὴν συνήντα τις εἰς Μελὲν καὶ σχεδὸν κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰς Σαλλύ· ἐνεφανίζετο τώρα εἰς τὸ ἓν μέρος, τώρα εἰς τὸ ἄλλο, ἐντὸς συννέφου ἐξεγειρομένης κόνεως, διανέμουσα δελτία, κομίζουσα σπάργανα καὶ νηπιακὰ φορέματα εἰς τὰς μητέρας, ἀπευθυνομένη πρὸς τὰς γυναῖκας, μειδιῶσα πρὸς τὸν ἐφημέριον, ἐπαι-

νοῦσα τὸν δημοδιδάσκαλον, μεταβαίνουσα πρὸς τὸν Ζαβουγιέ, τὸν χονδρὸν Ζαβουγιέ, ὅστις, ὡς ἔλεγον, ἠσθάνετο ὄρεξιν νὰ θέσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑποψηφιότητα, ἀποδεικνύουσα αὐτῷ ὅτι ὁ Δυκᾶς, νέος, δραστήριος, πολυμαθής, πονηρὸς προσέτι, ὡς ὡμολόγει ὁ Ζαβουγιέ, ἦτο ὁ κατάλληλος διὰ τὸ διαμέρισμα ἀνήρ, ἦτο ὁ ἄριστος τῶν βουλευτῶν, ὅστις ἔμελλε νὰ παρασημοφορήσῃ τὸν Ζαβουγιέ, καὶ ἐν τῷ πυρετῷ τῆς αὐτοσχεδιασθείσης ἐκείνης ὑποψηφιότητος ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἀνέπτυσσεν ἀναρίθμητα μέσα, ὡς νὰ εἶχεν ἰδιαίτερον πάθος ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Αἰμιλίου Δυκᾶ.

— Ποτὲ ὅμως, ἔλεγεν ὁ Μεδερῖκος Σαρβέ, ποτέ, σᾶς βεβαιῶ, φιλτάτη μου, δὲν ἐνηργήσατε τόσον δραστηρίως ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Ἀχάριστε! ἀπήντα ἡ Ἐρρικέττα.

Καὶ ἀνήρχετο εἰς τὴν ἅμαξαν ὅπως ἐκδράμῃ μέχρι Μελὲν ἢ μέχρι Βαρβιζῶν καὶ ψηφοθηρήσῃ χάριν τοῦ νέου Πίττ.

Ὁ Πίττ ἀφ' ἑτέρου δὲν ἐφείδετο οὐδὲ τῶν ποδῶν του, οὐδὲ τῆς γλώσσης του. Διενήργει τέσσαρας ὁμηγύρεις τὴν ἡμέραν, ὡμίλει ὀκτὼ ὥρας ἐντὸς τοῦ δωδεκαώρου, καὶ ἐκοιμᾶτο μὲ τὴν βαθεῖαν γαλήνην ἀνδρὸς καταπληρωμυρήσαντος τοὺς συγχρόνους διὰ τῆς εὐγλωττίας του. Τὸν εὕρισκον ἀξιέραστον. Ὁ Ρεβὶλ ἐδημοσίευεν εἰς τὸν *Νέον Ἔγγελυν* λεπτομερῆ βιογραφίαν τοῦ Αἰμιλίου ὑπὸ τὸν ἐπιβάλλοντα διὰ τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἀναγνώστας τίτλον: *Εἷς ἀνὴρ σοβαρός*.

— Πρέπει νὰ εἰξεύρῃς, ἔλεγεν αὐτῷ ὁ Σαβαρώ, ὅτι ἔχεις μίαν δύναμιν σημαντικὴν ὑπὲρ σοῦ, δὲν ἔπραξες ἀκόμη τίποτε. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁσάκις τις πράξῃ ἓν ἔργον, διαμφισβητεῖται ἡ ἀξία του· ὅταν δὲ πράξῃ μέγα τι, τότε θάπτεται. Ὁ μηδὲν πράξας ἐπευφημεῖται. Ὁ Βερδιὲ σώζει τοὺς ἐργάτας τοῦ ὀρυχείου· διὰ τοῦτο θεωρεῖται μηδαμινός. Σὺ δὲν ἔσωσες καὶ πιθανὸν νὰ μὴ σώσῃς κανένα· εἶσαι ἥρως! Οὕτως ἔχει!

— Δὲν θὰ σώσω κανένα; δὲν θὰ σώσω κανένα!.. ἐλπίζω νὰ σώσω τὴν πατρίδα μου! ἀπήντησεν ὁ Πίττ.

— Μὴ τὴν καταστρέψῃς πολύ, αὐτὸ μόνον ἀπαιτοῦμεν.

Ἡ Ἐρρικέττα ὅπως ὅλοι οἱ λοιποὶ ἦτο καταγοητευμένη ἐκ τοῦ ὑποψηφίου της. Τὸν παρετήρει ἐνίοτε μετὰ στεναγμοῦ γυναικός, ἥτις διαβλέπει ἀλλαχοῦ ἀφ' ὅπου ἤλπιζε τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων της. Αἱ πρὸς τὸν Σαρβὲ ἐλπίδες της εἶχον ματαιωθῆ. Ὁ Μεδερῖκος οὐδέποτε εἶχεν ἀπαγγείλει, οὐδέποτε, τὴν περίφημον κατακτητικὴν τοῦ ὑπουργείου ἀγόρευσίν του, χάριν τῆς ὁποίας ἤθελε νὰ φορέσῃ τὸν ἀνοικτοῦ χρώματος πῖλον . . . Τίς οἶδεν; Τὴν τοσοῦτον ἀναμενομένην ἀγόρευσιν ταύτην θὰ τὴν ἀπήγγειλεν ἴσως ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς εἰς τὸ Βουλευτήριον ἔνθα ὁ Σαρβὲ εἶχε τόσον ἐπιμόνως σιγήσει . . .

— Δύναμαι ἀκόμη, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἐρρικέττα κατοπτριζομένη, ναί, δύναμαι ἀκόμη νὰ φορέσω ἕνα πῖλον ροδίνου χρώματος! . .

Καὶ μεταμελομένη προσέθετε:

— Χρώματος μαλάχης . . . ἢ ρωδίου . . .

Εἶτα πάλιν τολμηρῶς, εὑρίσκουσα ὅτι ἦτο νεωτέρα ἢ ἄλλοτε:

— Διατὶ ὄχι ροδίνου;

Ἀλλὰ πρὶν ἢ σκεφθῇ περὶ τοῦ χρώματος τοῦ πίλου της ὤφειλε νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐκλογῆς. Ἡ Ἐρρικέττα ἐσκέπτετο περὶ πάντων. Ἐσκέπτετο καὶ περὶ αὐτῆς τῆς Γιλβέρτης καὶ τοῦ κ. δὲ Μομβρέν. Ἐν μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τῆς ἐκλογικῆς περιόδου ἡ Μεγάλη Ἐκλεκτόρισσα εὕρισκε καιρὸν ν' ἀσχοληθῇ καὶ περὶ τῶν δύο νέων. Ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ὅτι ἀφοῦ ὁ Καῖσαρ ὑπηγόρευε πλείστας ἐπιστολὰς ταὐτοχρόνως, αὐτή, ἡ Καισαρίνα (καὶ ἐγέλα διὰ τὸ ὄνομα), θὰ διεξῆγε δύο ταὐτοχρόνως ἀγῶνας, τὸν τῆς ἱστορίας μετὰ τοῦ Δυκᾶ καὶ τὸν τοῦ μυθιστορήματος μετὰ τῆς Γιλβέρτης.

Ἐγέλα μάλιστα κρυφίως ἐπὶ τῇ παραδόξῳ ἰδέᾳ ὅτι τὸ μυθιστόρημα τῆς Γιλβέρτης ἠδύνατο νὰ καταστῇ ἱστορία καὶ ἡ μετὰ τοῦ Δυκᾶ ἱστορία νὰ μεταπραπῇ εἰς μυθιστόρημα.

— Εἶνε τόσον νόστιμος ὁ νέος Πίττ. Καὶ εὐπρεπὴς καθ' ὅλα!

Ἀλλὰ δὲν εἶχαν φθάσει τὰ πράγματα εἰς τοιοῦτο σημεῖον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐζήταζε νὰ μάθῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίκοντο ὁ κ. δὲ Μομβρὲν καὶ ἡ Γιλβέρτη. Ἠρώτα τὴν ἀνεψιὰν τοῦ ταγματάρχου, ἡ δὲ Γιλβέρτη διηγεῖτο αὐτῇ πᾶν ὅ,τι ὁ Ροβέρτος τῇ ἐξεμυστηρεύθη. Ἦτο ἀποφασισμένον· ὁ κ. δὲ Μομβρὲν ἔμελλε ν' ἀπομακρυνθῇ. Θ' ἀνεχώρει μετά τινας ἑβδομάδας, ἀφοῦ ἤθελεν ἐμπιστευθῆ πρότερον τὴν ἀναρρώσασαν Κυπριανὴν εἰς τὸν πατέρα του. Ἡ Γιλβέρτη θὰ μετέβαινε συχνάκις νὰ τὴν βλέπῃ.

— Ἀναχωρεῖ; Πῶς ἀναχωρεῖ;

Ἡ Ἐρρικέττα οὐδὲν ἐννόει. Ἦτο λοιπὸν ἄφρων ὁ κ. δὲ Μομβρέν; Ἐφυγομάχει τοιουτοτρόπως ἀφίνων ἐλεύθερον τὸ πεδίον εἰς τὴν Ἕλλεν Μόργαν, τρεπόμενος εἰς φυγὴν πρὸ αὐτῆς;... Ὤ! δὲν ἦτο δυνατόν! Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὸν νέον κόμητα, ὀσφραινομένη δὲ περιπλοκήν τινα, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ δημιουργηθῇ ἢ νὰ λυθῇ, ἠρώτησε τὸν Ροβέρτον διατὶ ἀπήρχετο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον . . . Διατί; . . . Δὲν ἠγάπα λοιπὸν τὴν Γιλβέρτην;

— Ἐγώ; τὴν ἀγαπῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς.

— Τότε νὰ τὴν νυμφευθῆτε! Ὤ, εἰξεύρω, προσέθηκεν ἡ Ἐρρικέττα, εἶνε ὁ γάμος σας! . . Ἀλλὰ μήπως εἶνε σοβαρὸς αὐτὸς ὁ γάμος; Ὁ κ. Ἐρβλαὶ εἶχεν ἕνα φίλον, τὸν κ. Ζερβιλλιέρ, ὅστις ἐπίσης ἐνυμφεύθη μίαν Ἀγγλίδα εἰς Γρέτνα — Γρὴν ἢ ἀλλαχοῦ . . . Ὁ κ. Ζερβιλλιὲρ ἐνυμ-

φεύθη κατόπιν εἰς Βουργουνδίαν μίαν ὡραίαν νεάνιδα, ἥτις τοῦ ἔφερεν ὡς προῖκα ἓν περίφημον κτῆμα καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν ἕνδεκα παιδία... Ὡς βλέπετε, μερικὰ συνοικέσια δύναντσι νὰ διαλυθῶσιν. Πῶς σᾶς φαίνεται νὰ ἰδῶ ἐγὼ τὴν δῆθεν κυρίαν δὲ Μομβρέν;

— Τὴν Ἔλλεν Μόργαν;

— Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ διαπραγματευθῶ μετ' αὐτῆς τὴν ἐμπορικὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν;

— Ἡ Ἔλλεν Μόργαν θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ὅ,τι ἀπήντησε καὶ εἰς ἐμέ, ὅτι θέλει τὸ ὄνομά μου καὶ τὸν τίτλον μου.

— Ἔστω. Ἀλλὰ μοῦ παρέχετε πληρεξουσιότητα διὰ νὰ σᾶς ἐξαγάγω ἀπὸ αὐτὴν τὴν δυσχερῆ θέσιν; Εἶδα τὴν γυναῖκα ἐκείνην καὶ νομίζω ὅτι μὲ ὀλίγην ἀποφασιστικότητα... ἢ μὲ ἐπιτηδειότητα... Τέλος πάντων τί θὰ ἐδίδετε διὰ νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ Ἔλλεν Μόργαν;

— Διὰ νὰ μοῦ ἀφήσῃ τὴν κόρην μου καὶ μοῦ παραχωρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν μου, θὰ ἔδιδα ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν μου.

— Ὁλόκληρον;

— Μετὰ χαρᾶς!

— Εἶσθε πολὺ γενναιόδωρος, κύριε κόμη. Ἀλλ' ὅμως ἔχετε δίκαιον. Πολὺ καλά! Ἐμπιστεύθητε εἰς ἐμέ!

— Εἰς ὑμᾶς;

— Εἰς ἐμέ!

Καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα.

Ἐγίνωσκε παρὰ τοῦ Δυκᾶ ὅτι ὁ Ρεβὶλ ἐγνώριζε τὴν Ἔλλεν. Ὁ συντάκτης τοῦ *Νέου Ἐγχέλυος* ἠδύνατο ἐν δεδομένῃ στιγμῇ νὰ ἐπιτύχῃ μίαν συνέντευξιν αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίδος.

Μία νέα σφοδρὰ ἐπίθεσις, μία ὕβρις ριφθεῖσα κατὰ τοῦ ταγματάρχου παρὰ τῆς ἐφημερίδος, ἣν εἶχεν ἐγκαταλίπει ὁ Ρεβὶλ καὶ ἣν ὁ Γκαροὺς συνέτασσε νῦν μόνος, ἓν ἄρθρον ὑβριστικόν, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὸν Βερδιὲ ν' ἀνασκιρτήσῃ ὅτε τὸ ἔλαβεν — ὡς νὰ τὸ ἐδέχθη κατὰ πρόσωπον — ἐπετάχυνεν ἀποτόμως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τῆς Ἐρρικέττας Ἐρβλαί.

Ὁ ταγματάρχης προὐτίθετο ν' ἀπέλθῃ ἐκ Δαμμαρὶ τὴν Κυριακήν, καθ'ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐκλογή. Ἔκρινε πρέπον, ἀφοῦ δὲν ἦτο πλέον ὑποψήφιος νὰ μείνῃ τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ πεδίου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς μάχης. Τὴν ἑσπέραν, ἀφοῦ ἤθελεν ἀνακηρυχθῆ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεγέντος, θ' ἀνεχώρει εἰς Παρισίους. Δώδεκα ἀκόμη ἡμέρας ὤφειλε νὰ περιμένῃ! Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ παρεκάλει τὸν Βερδιὲ νὰ ἔχῃ ὑπομονήν.

—Ἐλᾶτε δά! δὲν κακοπερνᾶτε εἰς τὴν ἔπαυλιν! Ὤ, δὲν θὰ φύγετε κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον! Πρέπει νὰ εἶσθε ἐδῶ μέχρι τοῦ τελευταίου πυροβολισμοῦ.

Ὁ καιρὸς ἐφαίνετο μακρὸς εἰς τὸν ταγματάρχην καὶ ἐν αὐτῇ προσέτι τῇ σχετικῇ γαλήνῃ τοῦ ἀποχωρήσαντος ὑποψηφίου.

Ἔμεινεν ὁλόκληρον τὸ ἀπόγευμα ρεμβάζων, καπνίζων ἐπί τινος ἐδωλίου εἰς τὸν κῆπον. Ἀνεγίνωσκεν ἐνίοτε, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐμπήξῃ αὖθις τὴν μάχαιραν εἰς τὴν πληγήν, τὸν λογαριασμὸν τοῦ τυπογράφου καὶ τὸ τουφέκιόν *του*, τὸ τουφέκιον ἐκεῖνο ἤστραπτεν ἐνώπιόν του ὡς εἰρωνικὴ ὀπτασία.

— Αὐτὸ θὰ σὲ μάθῃ νὰ μὴ θελήσῃς νὰ δοκιμάσῃς ἄλλοτε τὰ μεγαλεῖα, ἀνόητε! ἔλεγε πρὸς ἑαυτόν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς σχετικῆς ταύτης ἡσυχίας, μία ἀνώνυμος ἐπιστολή, γεγραμμένη διὰ λεπτοῦ γυναικείου χαρακτῆρος ἦλθε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ὅτι κίνδυνός τις νέος ἐνέσκηπτεν ἢ νέα τις αἰσχρότης.

«Σᾶς ἀποστέλλω τὸ φύλλον τοῦ *Ἐγχέλυος τοῦ Μελέν*. Ἀναγνώσατέ το καὶ μελετήσατε» ἔλεγεν ἡ ἐπιστολή. Οὐδεμίαν ὑπογραφὴν ἔφερεν.

Ἐζήτησεν τὸ φύλλον αὐτὸ εἰς τὴν ἔπαυλιν· ἀλλ' οὐδὲν εἶχον λάβει. Ἐν τούτοις ἡ Γιλβέρτη ἐφαίνετο τεταραγμένη ἐνῷ οἱ ὑπηρέται ἀνεζήτουν τὴν ἐφημερίδα. Εἷς ἐξ αὐτῶν διετείνετο ὅτι τὴν εἶχεν ἐγχειρίσει τὴν πρωΐαν εἰς τὴν δεσποινίδα. Ἂν ὅμως ὁ κύριος ταγματάρχης τὴν ἤθελεν, ἠδύνατο νὰ ὑπάγουν νὰ τὴν ἀγοράσουν ἀπὸ τὸν σταθμόν.

—Ἀπὸ τὸν σταθμόν; πηγαίνω ἐγὼ ὁ ἴδιος! εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

Ἔλαβε τὸν πῖλόν του καὶ ἐξῆλθεν. Ἡ ἀνεψιά του ἤθελε νὰ τὸν συνοδεύσῃ· ἐπέμεινε πολύ. Ἐφαίνετο φοβουμένη νέον τι κίνημα ὀργῆς τοῦ στρατιωτικοῦ. Καθ' ὁδὸν ἤλπιζεν ὅτι θὰ εὕρισκε μέσον τι ὅπως τὸν ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἰδέας του. Ν' ἀγοράσῃ τὸν *Ἐγχέλυν*; διατί; Δὲν ἔκαμνε λόγον πλέον περὶ αὐτοῦ ἀφοῦ δὲν ἦτο ὑποψήφιος. Διατὶ νὰ κάμῃ τόσον κόπον χάριν μιᾶς ἐφημερίδος; Πλὴν αὐτὸς ἐπέμενε ν'ἀναγνώσῃ τὸ φύλλον ἐκεῖνο. Ἐπέμενεν ἀνενδότως.

— Διατί!

— Διότι ἔτσι!

Εἰς τὸν σταθμὸν ἡ Γιλβέρτη προσεπάθησε καὶ πάλιν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Βερδιὲ ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ. Ναί, μάλιστα, ὑπῆρχεν ἓν ἄρθρον δυσάρεστον, πολὺ κακεντρεχὲς εἰς τὸν *Ἐγχέλυν*· ἀλλὰ τί τάχα θὰ ἐκέρδιζεν ἂν τὸ ἀνεγίνωσκεν; Θὰ ἠυχαρίστει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὸ ἔγραψαν· τίποτε ἄλλο δὲν θὰ ἔκαμνεν. Τὸ καλλίτερον ἦτο ν' ἀφήσῃ πλέον αὐτὰς τὰς συκοφαντίας. Πλὴν καὶ αὐτὴ ἡ λέξις ἔκαμε τὸν Βερδιὲ νὰ ὠχριάσῃ καὶ ἀφοῦ ὑπῆρχε συκοφαντία, κατὰ τὸ λέγειν αὐτῆς τῆς ἀνεψιᾶς του, ἤθελε νὰ μάθῃ τί εἴδους συκοφαντία ἦτο. Ἡ Γιλβέρτη ἔσυρε τὸν θεῖόν της ἐκ τοῦ βραχίονος μειδιῶσα καὶ λέγουσα.

—Μὴ εἰσέλθωμεν, θεῖέ μου· σὲ παρακαλῶ!...

Ὤθησεν αὐτὸς τὴν θύραν τοῦ σταθμοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐπιβατῶν, πλήρη ἀνθρώπων, ὧν πολλοὶ ἵσταντο ὄρθιοι πρὸ τῆς θυρίδος τῶν εἰσιτηρίων. Ὁ Βερδιὲ οὐδένα εἶδεν· μετέβη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν ἐφημεριδοπώλιδα καὶ ἐζήτησε τὸν *Ἐγχέλυν*.

—Τὸν νέον ἢ τὸν παλαιόν;

—Τὸν παλαιὸν πιθανῶς.

Ἔλαβεν ἀμφοτέρους· παρετήρησε κατ' ἀρχὰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Ρεβὶλ καὶ οὐδὲν ἀνεῦρε, παρὰ τὰς προσπαθείας δὲ τῆς Γιλβέρτης, ἥτις ἤθελε ν' ἁρπάσῃ ἐκ τῆς χειρός του τὸ φύλλον, ἤνοιξε τὴν ἐφημερίδα τοῦ Γκαρούς. Διὰ μιᾶς ἐγένετο πελιδνός· παρετήρησε μὲ ὀφθαλμοὺς βλοσυροὺς ἓν ἄρθρον, ἔνθα εὑρίσκετο τὸ ὄνομά του καὶ ἠσθάνθη αἰφνιδίως τὸ ἔδαφος περιστρεφόμενον ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἐκ τοιαύτης κατελήφθη ὀργῆς. Ὁ Γκαροὺς ἀπήντα πρὸς τὸν Ρεβὶλ μετ' ἀγενοῦς μοχθηρίας καὶ ὑπουλότητος, ὡς πρὸς τὸ ὄνομα ἐκεῖνο τοῦ Κιγκινάτου, τὸ ἀποδοθὲν παρὰ τοῦ Παρισινοῦ εἰς τὸν ταγματάρχην. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ πρὸς τὸν ἀποσυρθέντα ὑποψήφιον, συνεδύαζε τὸ ὄνομα τοῦ Βερδιὲ μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς «δεσποινίδος Γιλβέρτης, οὐχὶ ὀλιγώτερον τοῦ θείου της ἐναρέτου, ἥτις ὡς ἀδελφὴ τοῦ Ἐλέους μεριμνῶσα περὶ τῶν ὀρφανῶν, εἶχε δείξει ἐν Ἀβὼν πρὸς ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον ὁ Κιγκινάτος Βερδιὲ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ εὐλογήσῃ ὡς πάππος, ἀφοσίωσιν ὅλως μητρικήν.»

Καὶ ὁ Γκαροὺς ἀπήτει εἰρωνικῶς ν' ἀπονεμηθῇ ἓν μετάλλιον ἐνθαρρύνσεως πρὸς τὸν Κιγκινάτον Βερδιὲ καὶ πρὸς τὴν ἀνεψιάν του τὸ βραβεῖον Μονθυών, τὸ διδόμενον παρὰ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ὁ ἔπαινος ἦτο τόσον χυδαῖος καὶ τόσον αὐθάδης, ὥστε καθίστατο ἡ χειρίστη τῶν ὕβρεων. Ἐκεῖνο τὸ «μητρικὴ ἀφοσίωσις» καὶ ἡ εὐλογία τοῦ «πάππου» ἦσαν ὕβρεις κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς Γιλβέρτης. Ὁ Βερδιὲ προσέβλεψε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀνεψιάν του μὲ εἶδός τι ἀγρίας ἀγάπης, ὡς νὰ ἠπειλεῖτο ἐκεῖ, κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρὰ ληστῶν, εἶτα ἐψέλλισεν ἀσυναρτήτους τινὰς λέξεις. Τότε διὰ μιᾶς ἡ νεᾶνις ἠθέλησε νὰ τὸν ἀπαγάγῃ, νὰ τὸν παρασύρῃ καὶ τῷ εἶπε τάχιστα: «Ἔλα, ἔλα!» μετὰ σπουδῆς καὶ τρόμου.

Ἔλαβε μετὰ νευρικῆς δυνάμεως τὸν βραχίονά του, ὁ δὲ Βερδιὲ ἠσθάνθη ὅτι τὸν ἔσυρε πρὸς τὴν θύραν. Διατί; Ἐκύτταζε πέριξ αὐτοῦ, ἐμάντευσε τὰ πάντα καὶ κατέστη πελιδνός.

Ἦτο ἐκεῖ ὁ Γκαρούς, ὁ Γκαροὺς μειδιῶν, μὲ ὄψιν καθαράν, ὀλίγον τι ἐρυθράν, ἐπιδεικνύων τὴν γαστέρα του, ἐφ' ἧς ἐταλαντεύετο βαρεῖα χρυσῆ σφραγίς. Μετέβαινεν ἀπὸ τῆς θυρίδος τῶν εἰσιτηρίων εἰς τὴν αἴθουσαν, εἰσάγων ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ ἐπενδύτου του τὸ διὰ Παρισίους εἰσιτήριόν του. Πάραυτα ὁ Βερδιὲ ἀπώθησε τὴν Γιλβέρτην βιαίως καὶ προχωρῶν πρὸς τὸν Γκαροὺς μετὰ σπουδῆς, ἔδειξεν αὐτῷ τὴν ἐφημερίδα λέγων:

— Σὺ ἔγραψες αὐτά; σύ;

Ἐνθυμούμενος δὲ τότε ὅτι ἐκράτει ῥάβδον ἀνὰ χεῖρας, τὴν ὕψωσε ταχέως καὶ κατήνεγκεν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ χονδρανθρώπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀφῆκε κυανῆν γραμμήν.

Ὁ Γκαροὺς ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ὥρμα ἤδη κατὰ τοῦ ταγματάρχου, πλὴν ἄλλοι παρενέβησαν εἰς τὸ μέσον. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σιδηροδρόμου ἀνεχαίτισαν τὸν Γκαρούς, ὁ δὲ Βερδιὲ μὲ ὀφθαλμοὺς αἱματηρούς, πνιγόμενος σχεδόν, κατέπιπτεν ἐπὶ μιᾶς ἕδρας παρὰ τὴν ἐφημεριδοπώλιδα, ἐνῷ ἡ Γιλβέρτη ἔντρομος ἀφῄρει τὸν λαιμοδέτην του, φοβουμένη μὴ ἔπαθεν ἀποπληξίαν.

— Παληοστρατιώτη!.... πρόστυχε!... ἐκραύγαζεν ὁ Γκαρούς. Ναί, εἶνε ἀληθές, εἶνε ἀληθὲς ὅ,τι ἔγραψα!.. Ἂς μὴ μᾶς κάμνῃ δὰ τὴν καμαρωμένη ἡ ἀνεψιά σου, διότι ἀλλέως τὰ λέγω ὅλα... ὅλα, ἀκούεις;

Ὠρθωθεὶς ὡς δι' ἐλατηρίου αἴφνης ὁ Βερδιὲ ἀκούσας τὴν νέαν ὕβριν, ἐβάδιζε καὶ πάλιν κατὰ τοῦ Γκαροὺς παρὰ τὰς προσπαθείας τῆς Γιλβέρτης, ὅτε προέβησαν ἐκ τοῦ πλήθους δύο ἄνδρες, εἷς νέος ἔχων τὸ ἦθος στρατιωτικόν, ὅστις προέβη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Γκαροὺς λέγων: «Ἄθλιε!» καὶ εἷς μᾶλλον ἡλικιωμένος μὲ κόμην φαιάν, ὅστις εἶπε πρὸς τὸν ἕτερον ἀναχαιτίζων καὶ σύρων αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος:

— Συγγνώμην, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίσητε σεῖς τὴν δεσποινίδα.

Μεθ' ὃ προὐχώρησε πρὸς τὸν Γκαροὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ ψυχρῶς:

— Εἶσαι ἀχρεῖος, κύριε, ἀχρεῖος κατὰ πάντα.

Καὶ διὰ μιᾶς τῆς χειρὸς κινήσεως ἔρριπτε τὸν πῖλον τοῦ Γκαροὺς πέραν τῆς κεφαλῆς του.

— Εἶμαι ὁ μαρκήσιος δὲ Μομβρέν... Χαιρέτισε τὴν δεσποινίδα, σὲ παρακαλῶ.

Καὶ ἐδείκνυε τὴν Γιλβέρτην ὀρθίαν παρὰ τὸν θεῖόν της.

— Χαιρέτισε!.. ἐπανέλαβεν ὁ μαρκήσιος οὗ ἡ χεὶρ νευρικὴ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγροίκου...

— Οἱ ἐπιβάται διὰ τοὺς Παρισίους!.. ἀνέκραξεν ὡς σάλπιγξ ἡ φωνὴ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ σιδηροδρόμου ὑπερνικῶσα τὸν θόρυβον.

— Πρέπει νὰ φύγω! ἔλεγεν ὠρυόμενος ὁ Γκαρούς· ἀλλὰ θὰ συναντηθῶμεν πάλιν· θὰ μὲ ἐπανίδητε ὅλοι! ὅλοι!

— Τὸ ἐλπίζω, εἶπεν ὁ κ. δὲ Μομβρέν.

Καὶ ὁ Γκαροὺς ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ μέσῳ εἰρωνικῆς βοῆς τοῦ πλήθους καὶ σκανδαλώδους θορύβου.

— Δὲν πιστεύω, εἶπεν ὁ μαρκήσιος βλέπων αὐτὸν ἀπομακρυνόμενον, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον θὰ τὸν ὠφελήσῃ πολὺ εἰς τὴν ἐκλογήν του!

Τὸ γεγονὸς ἀνακοινωθὲν τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἑσπέραν εἰς τὴν κυρίαν Ἐρβλαὶ λίαν εὐηρέστησεν

αὐτήν· ἀλλ' ἂν ἦτο καλὸν ἀφ' ἑνὸς διὰ τὸν Δυκᾶν, ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ βλάψῃ τὴν Γιλβέρτην καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκλεκτόρισσα ἐνδιεφέρετο ἀναντιρρήτως πολὺ ὑπὲρ τῆς νεάνιδος. Ἦτο φανερὸν ὅτι τὸ συμβὰν μεγεθυνόμενον ἐκ τῶν διηγήσεων τῶν μαρτύρων ἔμελλε νὰ προξενήσῃ μέγαν θόρυβον εἰς Μελέν. Ὁ ταγματάρχης αὐτός, ὅστις ἐξ ἀρνίου μετεβάλλετο εἰς τίγριν καὶ ἐρράβδιζεν ἀφοῦ ἐπλήγωνε διὰ τοῦ ξίφους θὰ ἐκέρδιζε πολὺ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ σεβασμοῦ· ἀλλ' ὅμως τίς ἄλλος θὰ ἐζημιοῦτο ἐξ ὅλης ταύτης τῆς περιστάσεως εἰμὴ ἡ ὑπόληψις τῆς Γιλβέρτης; Εἶνε τόσον εὐχάριστον πρᾶγμα ἡ κατὰ γυναικός τινος κακολογία!.. καὶ ἔτι μᾶλλον εὐχάριστον ἡ κατ' αὐτῆς συκοφαντία!.. Ἀ! ἂν ὁ Ροβέρτος δὲ Μομβρὲν ἠδύνατο νὰ νυμφευθῇ τὴν δεσποινίδα Βερδιέ! ἡ κατάστασις θὰ ἠπλοποιεῖτο τότε καὶ τὸ σκάνδαλον θὰ διελύετο ἐν τάχει... Ἀλλ' ἡ Ἀγγλίς! ὑπῆρχεν ἡ Ἀγγλίς!..

— Λοιπόν; ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα τὸν Δυκᾶν, ἠμποροῦμεν νὰ ἴδωμεν αὐτὴν τὴν φοβερὰν Ἀγγλίδα;

Ὁ Αἰμίλιος ἐγίνωσκεν ἐκ τοῦ Ρεβίλ ὅτι ἡ Ἕλλεν Μόργαν εὑρίσκετο ἐν Μελέν, ἐκ συμπτώσεως δὲ καὶ ὁ κ. Τραπελάρ, ὁ ἐν Μελὲν δικηγόρος τῆς κυρίας Ἐρβλαί ἐγνώρισε τὴν μητέρα τῆς Κυπριανῆς. Ἔμαθεν ὅτι ἦτο στενοχωρημένη καὶ ὅτι κατεδιώκετο ἐν Παρισίοις ὑπὸ ἀνηλεῶν πιστωτῶν, ἡ ὀργὴ δὲ τῆς Ἕλλεν ἐν μέρει βεβαίως προήρχετο καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων δικαστικῶν φροντίδων καὶ ἐνοχλήσεων. Ἡ Ἐρρικέττα ἤκουε καὶ ἐλάμβανεν ὑπὸ σημείωσιν πάσας ταύτας τὰς λεπτομερείας, ἀναπλάττουσα νοερῶς τὸ σχέδιον τῆς μάχης. Πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ παρακαλέσῃ τὴν Ἕλλεν Μόργαν ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐν Δαμμαρὶ χάριν σπουδαίας τινὸς ἀνακοινώσεως· ἀλλ' ἐσυλλογίσθη κατόπιν ὅτι ἡ Ἀγγλίς, ἥτις ἐθεώρει ἑαυτὴν ὡς κόμησσαν δὲ Μομβρέν, δὲν θ' ἀπεδέχετο τὴν πρόσκλησιν, παραβλέπουσα δὲ πάντα κανόνα ἐθιμοταξίας ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ αὐτὴ νὰ εὕρῃ τὴν Ἕλλεν εἰς τὸ μικρὸν παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου οἴκημά της. Ἐχρειάζετο πρὸς τοῦτο μία πρόφασις· ἡ Ἐρρικέττα εἶχε μίαν τοιαύτην ἐξαίρετον, τὸν ὑπὲρ τῶν ἐργαστηρίων ἔρανον, χάρις ἀκριβῶς εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε μεταβῆ καὶ ὁ Ροβέρτος δὲ Μομβρὲν εἰς τὴν οἰκίαν της πρό τινος χρόνου.

Ἡ Ἕλλεν Μόργαν λίαν ἐξεπλάγη ἰδοῦσα εἰσερχομένην εἰς τὸν μικρόν της θάλαμον γυναῖκα κομψῶς ἐνδεδυμένην, ἣν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἀνεγνώρισεν. Ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τοῦ Ἀβὼν ἐπῆλθε ταχέως εἰς τὸ πνεῦμά της καὶ ἅμα ὡς ἡ κυρία Ἐρβλαὶ εἶπε τὸ ὄνομά της, ἡ Ἀγγλὶς ἐμάντευσεν ὅτι σκοπός τις ἕτερος ὑπεκρύπτετο ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς ἐπισκέψεως καὶ ἔλαβεν ἐπιφυλακτικὴν στάσιν. Παρεκάλεσε νὰ καθήσῃ τὴν Ἐρρικέτταν, ἥτις περιεργάζετο τὴν εὐειδῆ ἐκείνην γυναῖκα, τὴν λεπτοφυᾶ, λευκήν, ψυχράν, ξανθήν, ἔχουσαν ὄμματα παρθενικὰ καὶ φοβερὰ ἅμα. Ἡ Ἕλλεν ἐζήτησε συγγνώμην διὰ τὴν ἐν τῷ οἰκήματι ἀταξίαν. Κατεγίνετο ἀκριβῶς εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῶν χρειωδῶν τοῦ ταξειδίου καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαὶ τὴν εὕρισκεν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἀναστατώσεως. Ἡ Ἕλλεν προσεκάλεσε τὴν θαλαμηπόλον της ὅπως εἴπῃ αὐτῇ νὰ τακτοποιήσῃ ὁπωσοῦν διάφορα μικρὰ ἀντικείμενα τοῦ καλλωπισμοῦ, ψαλίδας καὶ ψήκτρας διεσπαρμένας καὶ διὰ νὰ δείξῃ ἐνταυτῷ ὅτι εἶχε θαλαμηπόλον.

Ἡ Ἐρρικέττα ἦτο ἀγχίνους. Διέβλεπεν ἐν αὐτῇ τῇ πολυτελείᾳ τῶν χρειωδῶν τοῦ ταξειδίου, ἐν τῇ ἐπιμόνῳ φιλαρεσκείᾳ τοῦ καλλωπισμοῦ ποιάν τινα κατάπτωσιν ὑπολανθάνουσαν, τὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν, περὶ ἧς εἶχεν ὁμιλήσει αὐτῇ ὁ Τραπελάρ. Δὲν δυσηρεστήθη διὰ τοῦτο· ἔφθανεν ἀκριβῶς εἰς τὴν ψυχολογικὴν στιγμήν. Ἔπρεπε μόνον νὰ δείξῃ εἰς τὴν Ἕλλεν ὅτι δὲν ἤρχετο δι' αὐτό.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΤΑ ΝΕΑ ΟΠΛΑ

ΚΑΙ ΑΙ ΕΝ ΤΑΙΣ ΜΑΧΑΙΣ ΑΠΩΛΕΙΑΙ

Ὑπῆρξε, καιρὸς καθ' ὃν ἡ πρόοδος συνίστατο εἰς τὴν ἐφεύρεσιν νέων μηχανῶν προωρισμένων εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὴν ἐπαύξησιν ἢ τὴν διευκόλυνσιν τῆς παραγωγῆς. Πρὸ δέκα ἑπτὰ ὅμως ἐτῶν δὲν συμβαίνει πλέον τὸ τοιοῦτο· οἱ ἐφευρέται φαίνονται καταβάλλοντες πᾶσαν αὐτῶν τὴν εὐφυΐαν, πάσας τὰς γνώσεις καὶ τὰς προσπαθείας των ὅπως ἐξεύρωσι μέσα καταστροφῆς φοβερώτερα τῶν ἤδη ὑπαρχόντων· οἱ δὲ σταθμοὶ τοῦ πολιτισμοῦ σημειοῦνται διὰ τῆς παραδοχῆς νέων μηχανῶν ἢ ἐκκρηκτικῶν ὀργάνων. Ἡ τελευταία ἐν τῷ εἴδει τούτῳ ἐπιτυχία εἶνε ἡ μυδραλλιοβόλος Μάξιμ, ἔργον πολίτου τινος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, οὗτινος τὰ παρὰ διαφόρων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων γενόμενα πειράματα τὰ μέγιστα, ὡς φαίνεται, ἐπέτυχον.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, οἱ Γάλλοι ἐπήροντο καὶ δικαίως διὰ τὴν μυδραλλιοβόλον Δὲ Ρεφφὺ βάλλουσαν 125 βολὰς τὸ λεπτόν· πλὴν τὸ τοιοῦτο εἶνε μηδαμινὸν ἀπέναντι τῶν κατόπιν κατασκευασθεισῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς νέας ἀμερικανικῆς μηχανῆς, ἥτις δύναται νὰ βάλλῃ καὶ μέχρις 600 βολῶν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα καὶ ἥτις — εἰς τοῦτο δὲ συνίσταται ἡ πρόοδος (;), — χρησιμοποιεῖ τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ὤθησιν τοῦ ὅπλου μετὰ τὴν βολὴν διὰ τὴν ἐκ νέου γέμισιν.

Ἡ διάμετρος τῆς μυδραλλιοβόλου Μάξιμ ποικίλλει, ἀλλὰ ὅσον μικροτέρα εἶνε, τόσον ἡ ταχύτης τῆς βολῆς αὐξάνει· ἡ ἀρίστη εἶνε τῶν 11 χιλιοστομέτρων· τὰ φυσίγγια ὅμοια τὸ μέγεθος μὲ τὰ τοῦ ὅπλου Μάουζερ εὑρίσκονται παραπλεύρως ἐντὸς λωρίδος ἐκ πανίου καὶ χωριστῆς δι' ἕκαστον θέσεως· δι' ἁπλῆς πιέσεως τοῦ δακτύλου ῥίπτεται ἡ πρώτη βολή, μεθ' ὃ ἀφίνεται τὸ ὅπλον νὰ λειτουργῇ μόνον καὶ ἡ κίνησις ἐξακολουθεῖ αὐτομάτως διὰ μόνης τῆς πρὸς τὰ ὀπίσω ὠθήσεως, δι' ἧς ἀπορρίπτεται τὸ βληθὲν φυσίγγιον καὶ ταὐτοχρόνως εἰσάγεται νέον εἰς τὸν σωλῆνα.

Ἐπειδὴ ἡ ταχύτης τῆς βολῆς ἐπιφέρει σημαντικὴν θέρμανσιν, ὁ ἐφευρέτης ὅπως ἐλαττώσῃ τοὺς ἐνδεχομένους κινδύνους ἔσχε τὴν ἰδέαν νὰ περιβάλῃ τὸν σωλῆνα τοῦ ὅπλου δι' ἑτέρου σωλῆνος πλήρους ὕδατος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀνανεοῦται κατ' ἀναλογίαν ἡμισείας λίτρας μετὰ πᾶσαν χιλιάδα βολῶν, τοῦ ὑγροῦ ἀποκτῶντος θερμοκρασίαν ἑκατὸν βαθμῶν μετὰ ἓν λεπτὸν ταχέος ρίμματος. Ἡ μυδραλλιοβόλος εἶνε ἐλαφροτάτη, διότι ἀποτεθειμένη ἐπὶ κιλλίβαντος μετὰ τροχῶν καὶ φέρουσα ἀλεξίπυρον ἐκ χάλυβος πρὸς προφύλαξιν τῶν χειριζομένων αὐτὴν ἕλκει βάρος μόνον ἑκατὸν χιλιογράμμων, προωρίσται δὲ κατὰ τὴν γνώμην τῶν δοκιμασάντων αὐτὴν νὰ παράσχῃ μεγάλας ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν ἄμυναν τῶν φρουρίων, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ τὰ ὑπάρχοντα περίστροφα τηλεβόλα. Ἄλλως τε αἱ μυδραλλιοβόλοι καὶ τὰ περίστροφα τηλεβόλα ἔχουσι στενὴν συγγένειαν πρὸς ἄλληλα. Ἐν Γαλλίᾳ μόνον περὶ τῶν τελευταίων τούτων γίνεται λόγος, φαίνεται δὲ ὅτι δυσαρεστηθέντες ἐκ τῶν μυδραλλιοβόλων παρῃτήθησαν ὁλοσχερῶς τῆς ἰδέας τοῦ νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὰς ἐκ νέου. Πλὴν τὸ τοιοῦτο δὲν συμβαίνει ἀλλαχοῦ, ὁμολογητέον δὲ ὅτι οἱ Γάλλοι ἀδίκως φαίνονται μὴ ἱκανοποιηθέντες ἐκ τοῦ ἐπελθόντος ἀποτελέσματος. Τὸ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτον παράδειγμα ἐξ ὅσων περὶ τούτου δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν εἶνε τὸ τῆς 38ης γερμανικῆς ταξιαρχίας τῆς βαδισάσης κατὰ τῆς μεραρχίας Γρενιὲ ἐν Μὰρς λὰ Τούρ. Τὰ πέντε τάγματα ἐξ ὧν ἀπετελεῖτο ἡ ταξιαρχία περιεῖχον 95 ἀξιωματικοὺς καὶ 4546 ἄνδρας· τὸ πῦρ τοῦ πεζικοῦ καὶ τῶν μυδραλλιοβόλων δι' οὗ ὑπεδέχθησαν αὐτὰ ἦτο τόσον σφοδρόν, ὥστε μετ' ὀλίγα λεπτὰ 72 ἀξιωματικοὶ καὶ 2542 στρατιῶται ἐτέθησαν ἐκτὸς μάχης.

Ἡ Στρατιωτικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς Ἀλσδαπῆς μνημονεύει δύο ἕτερα καταπληκτικὰ παραδείγματα ἐξηγμένα ἐκ τοῦ Ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1877—1878, ἐξ ὧν τὸ ἓν συνέβη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Νικοπόλεως καὶ τὸ ἕτερον ἐν Πλεύνᾳ, ἔνθα ἡ χρησιμοποίησις μιᾶς πυροβολαρχίας ἐκ μυδραλλιοβόλων ἠνάγκασε τὸν ἐχθρὸν νὰ καταπαύσῃ ἐντελῶς τὸ ἕως τότε φοβερὸν πῦρ αὐτοῦ.

Ἐκτὸς τῆς μυδραλλιοβόλου Μαξίμ, περὶ ἧς ἀνωτέρω ὡμιλήσαμεν, ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα πολυάριθμα ὅπλα τοῦ αὐτοῦ εἴδους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εὐνοούμενα εἰς διαφόρους χώρας. Ἀλλὰ πρῶτον τί ἀκριβῶς ἐστι μυδραλλιοβόλος; Ἡ μυδραλλιοβόλος εἶνε ὅπλον βίπτον βλῆμα πλῆρες, οὗ ὁ σωλὴν εἰς ὅλα τὰ νῦν ὑπάρχοντα συστήματα εἶνε ὅμοιος τοῦ σωλῆνος τοῦ ἐν χρήσει παρὰ τῷ πεζικῷ τῆς χώρας ὅπλου, ἐξ οὗ ἓν μόνον εἶδος φυσιγγίων χρησιμεύει δι' ἀμφότερα τὰ ὅπλα. Τινὲς μὲν ἔχουσιν ἕνα μόνον σωλῆνα, ἄλλαι δὲ ἔχουσι πλείστους· ἡ γαλλικὴ μυδραλλιοβόλος τοῦ 1870 εἶχεν εἰκοσιπέντε, τεταγμένους εἰς πενταπλῆν σειράν. Ἐκ τῶν γνωστοτέρων τανῦν συστημάτων εἶνε τὸ τῆς μυδραλλιοβόλου Γκάτλιγκ ἐχούσης 4, 6, 8 καὶ 10 σωλῆνας σ-νηνωμένους ὑπὸ ἓν περίβλημα καὶ περιστρεφομένους περὶ τὸν ἄξωνα τοῦ ὅπλου ὡς ὁ κύλινδρος τοῦ περιστρόφου πιστολίου. Τὸ ὅπλον τοῦτο δύναται νὰ ῥίψῃ 1000 — 1200 βολῶν κατὰ λεπτόν. Οἱ Ἄγγλοι ἐν Σουδὰν μετεχειρίσθησαν ἓν εἶδος τοῦ ὅπλου τούτου ἔχον δύο σωλῆνας καὶ βάλλον 500 βολὰς κατὰ λεπτόν· πρὸς δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος δοκιμάζουσι τὴν μυδραλλιοβόλον Νορδεμφέλδ, ἔχουσαν μέχρι 10 σωλῆνας, δυναμένην νὰ βάλλῃ 1500 βολὰς κατὰ λεπτὸν καὶ προξενοῦσαν ἐξ ἀποστάσεως 1100 μέτρων ἀποτέλεσμα οἷον ἤθελον προξενήσει 70 ἔμπειροι σκοπευταί.

Ἡ ἰσχὺς τῆς βολῆς τῶν μυδραλλιοβόλων ποικίλλει· τινὲς δύνανται νὰ βάλλωσιν ἀποτελεσματικῶς μέχρι 2700 μέτρων, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς ὅριον, καθ' ὃ δύνανται νὰ εἶνε χρήσιμοι εἶνε τὸ τῶν 1500 μέτρων. Προσθετέον ὅτι εἰσὶν ἐφωδιασμέναι διὰ συστήματος ἐπιτρέποντος τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον διασπορὰν τῶν βλημάτων, οὕτως ὥστε ἡ μυδραλλιοβόλος Νόρδεμφελδ τῶν 10 σωλήνων ἐπὶ παραδείγματι ἐνῷ ἐν συνήθει περιστάσει διασπείρει τὰ βλήματα εἰς ἔκτασιν 4 μέτρων ἐπὶ 1000 μέτρων ἀποστάσεως, διασπείρει αὐτὰς εἰς ἔκτασιν 35 μέτρων ὅταν τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ σύστημα τῆς διασπορᾶς.

Δὲν εἰσερχόμεθα εἰς παρατηρήσεις θεωρητικὰς περὶ τῆς χρήσεως τῶν μυδραλλιοβόλων. Περιορίζομεθα νὰ εἴπωμεν μόνον ὅτι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιστάσεων τὸ ἱππικὸν δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ ὑποστηρίξεως τοῦ πεζικοῦ. Ἀλλ' ἡ μυδραλλιοβόλος ἐχαρακτηρίσθη ὡς *πεζικὸν συμπεπυκνωμένον*· ἑπομένως ὅταν ἓν σύνταγμα ἱππικοῦ παρακολουθῆται ὑπὸ 2 μυδραλλιοβόλων Νόρδεμφελδ, εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ παρηκολουθεῖτο ὑπὸ 150 ἀκροβολιστῶν.

Ὅπως δήποτε αἱ μυδραλλιοβόλοι, αἵτινες ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως ἀπὸ τοῦ τελευταίου πολέμου εἶχον ὁλοσχερῶς ἐγκαταλειφθῆ, φαίνονται ἀνακτῶσαι

ὁπωσοῦν τὴν εὔνοιαν ἢ τοὐλάχιστον ἀξιοῦνται τῆς τιμῆς τῆς συζητήσεως. Ἄλλως τε τὰ ἐπαναληπτικὰ ὅπλα δι' ὧν εἰσιν ὡπλισμένοι οἱ στρατοὶ πασῶν τῶν δυνάμεων κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν τί ἄλλο εἶνε εἰμὴ εἴδη μυδραλλιοβόλων; Ὑπ' ὄψιν λαμβάνων τις τὰ μηχανήματα ταῦτα τὰ προωρισμένα νὰ ἐπιρρίπτωσι βροχὴν μολύβδου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀναλογίζεται μετὰ τρόμου τί θὰ συμβῇ καὶ πόσα θύματα θὰ προξενήσωσιν αἱ μέλλουσαι μάχαι.

Ἄλλοτε, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ ἄνδρες παρηγγέλλοντο νὰ πυροβολῶσι μεθοδικῶς καὶ σκοπεύοντες, ἐλέγετο ὅτι ὅπως φονευθῇ εἷς ἀνὴρ ἀπῃτεῖτο βάρος μολύβδου ἴσον μὲ τὸ τοῦ σώματός του. Ἁπλῆ ἐπισκόπησις ἐπὶ τῶν τελευταίων ἐκστρατειῶν θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν νὰ ποιήσωμεν παραβολάς τινας καὶ νὰ συναγάγωμέν τινα συμπεράσματα.

Χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν τὰς ἐκ τῶν νοσημάτων προελθούσας ἀπωλείας, ὑπολογίζονται εἰς 175,000 οἱ φονευθέντες ἢ πληγωθέντες κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον, ἐξ ὧν 51,000 Γάλλοι. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ῥιφθέντων βλημάτων ἀνῆλθεν εἰς 90 ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν 30 ἔρριψαν οἱ Γάλλοι καὶ 45 οἱ Ῥῶσσοι. Ὅθεν ἀφαιροῦντες ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τοὺς τραυματισθέντας ἐξ ἀγχεμάχων ὅπλων ἐξ ἐκρήξεων ὑπονόμων κλπ. συμπεραίνομεν ὅτι ἀντιστοιχοῦσι 1000 βλήματα πρὸς πάντα τραυματισθέντα ἄνδρα.

Ἡ εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατεία, πολὺ ὀλιγώτερον μακρά, ἐστοίχισεν εἰς τὴν Γαλλίαν μόνον 5500 ἄνδρας φονευθέντας ἢ ἀποβιώσαντας ἐκ τῶν τραυμάτων.

Εἰς τὸν κατὰ τῆς Αὐστρίας πόλεμον ἐν ἔτει 1866 ἡ Πρωσσία ἀπώλεσε μόνον 4405 ἄνδρας· ἐλαχίστη ἡ ζημία ἀπέναντι τῶν σημαντικῶν ὠφελειῶν, ἃς ἠρύσθη ἐκ τῆς νίκης της.

Αἱ συνεχεῖς μεταβολαὶ τῶν ὅπλων, ὧν ἐγένετο χρῆσις κατὰ τοὺς διαφόρους τούτους πολέμους ὤφειλον ν' αὐξήσωσι κατ' ἀναλογίαν σημαντικωτέραν τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων. Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι εἰς τὴν μάχην τῆς Σαδόβας ἐπὶ παραδείγματι οἱ Αὐστριακοὶ οὐδ' ἅπαξ κἂν μετεχειρίσθησαν τὴν λόγχην κατὰ τῶν ἐχθρῶν των.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς θνησιμότητος οἱ μᾶλλον διδακτικοὶ πόλεμοι οἱ ἐπιτρέποντες τρόπον τινὰ τὴν ἀκριβεστέραν περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκτίμησιν εἶνε οἱ μᾶλλον πρόσφατοι, τουτέστι ὁ γαλλογερμανικὸς τοῦ 1870 — 1871 καὶ ὁ ῥωσσοτουρκικὸς τοῦ 1877 — 1878.

Ἡ στατιστικὴ τῶν ἀπωλειῶν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ 1870 δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς ἕνεκα διαφόρων αἰτίων. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν εἶνε γνωστὰ τ' ἀποτελέσματα· αἱ ἀπώλειαι αὐτῆς ὑπῆρξαν 28628 ἄνδρες φονευθέντες ἢ ἀποβιώσαντες ἐκ τῶν πληγῶν των καὶ 128000 τραυματισθέντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σοβαρῶς. Αἱ φονικώτεραι διὰ τοὺς Γερμανοὺς μάχαι ἦσαν ἡ τοῦ Βέρτ, καθ' ἣν ἐτέθησαν ἐκτὸς μάχης 10,530 ἄνδρες, ἡ τῆς Γραβελόττης, ἔνθα ἐτέθησαν ἐκτὸς μάχης ἐν Βιομβίλλῃ μὲν 14,820, ἐν Ἀμαμβιλλιὲρ δὲ 20,600, ἡ τοῦ Σαμπινύ, καθ' ἣν οἱ ἐκτὸς μάχης τεθέντες ἀνῆλθον εἰς 6,000. Ἐν συνόλῳ, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὁλικὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ οἱ τραυματισθέντες ἦσαν 14 ἐπὶ τοῖς $^0/_0$.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον οἱ Γερμανοὶ κατηνάλωσαν 25 ἑκατομμύρια φυσιγγίων· ὑπολογίζεται δὲ ὅτι 3/4 τοῖς $^0/_0$ ἐξ αὐτῶν ἔσχον ἀποτέλεσμα. Κατὰ τὸ 1866 κατηνάλωσαν 2 $^1/_2$ μόνον ἑκατομμύρια· ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν ὑπῆρξεν 1 $^1/_2$ τοῖς $^0/_0$, τουτέστι τὸ διπλοῦν. Ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν τῶν τραυμάτων ἐβεβαιώθη ἐν Μὲτζ ὅτι ἐπὶ 3453 γερμανῶν τραυματισθέντων 95, 5 τοῖς $^0/_0$ εἶχον τραυματισθῆ ἐκ σφαιρῶν, 2, 7 τοῖς $^0/_0$ ἐκ βλημάτων τοῦ πυροβολικοῦ καὶ 0, 8 μόνον ἐξ ἀγχεμάχων ὅπλων.

Ἀπεναντίας ἐκ τῶν γάλλων τραυματιῶν 25 τοῖς $^0/_0$ ἦσαν οἱ τραυματισθέντες ἐκ τῶν βλημάτων τοῦ πυροβολικοῦ, 70 τοῖς $^0/_0$ ἐκ τῶν τοῦ πεζικοῦ καὶ 5 $^0/_0$ ἐκ τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων.

Εἰς τοὺς μέλλοντας πολέμους, ἐν οἷς ἡ ἀκρίβεια τῆς βολῆς ἐπαισθητῶς θὰ ἐλαττωθῇ, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν βαλλομένων σφαιρῶν σημαντικῶς θ' αὐξηθῇ, ὁποία τις ἔσται ἡ ἀναλογία τῆς ἐπιτυχίας; Δύσκολος ἡ ἀπάντησις. Ἐν τούτοις ὁ μᾶλλον πρόσφατος ἐξ ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν πολέμων, ὁ ἐν ἔτει 1877 γενόμενος μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου οἱ στρατιῶται τῆς τελευταίας ταύτης δυνάμεως ἐποίησαν ἀληθῆ σπατάλην τῶν πολεμεφοδίων, δύναται νὰ παράσχῃ ἡμῖν τινας νύξεις. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ὁ ῥωσσικὸς στρατὸς ἔσχε 36,455 φονευθέντας ἢ ἀποβιώσαντας ἐκ τῶν πληγῶν καὶ περίπου 90,000 τραυματίας, ἐξ ὧν 1 μόνον τοῖς $^0/_0$ ἐξ ἀγχεμάχων ὅπλων, πάντες δὲ ἢ ὡς ἔγγιστα πάντες οἱ λοιποὶ ἐκ βλημάτων τοῦ πεζικοῦ, διότι τὰ τοῦ πυροβολικοῦ μᾶλλον φονεύουσιν ἢ τραυματίζουσιν.

Εὐχερῶς τις ἄγεται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὅσον ἐγγυτέρα εἶνε ἡ γραμμὴ τῶν πυροβολούντων, τόσον φονικώτερος εἶνε ὁ τουφεκοβολισμός· ἀλλ' ἀπεναντίας κατὰ τὸ λέγειν τινῶν τὸ τοιοῦτο δὲν ἀληθεύει εἰμὴ σχετικῶς. Οὕτως εἰς τὰς «Σημειώσεις ἐπὶ τῆς μάχης τῆς Πλεύνας» τὰς δημοσιευθείσας ἐν τῇ *Στρατιωτικῇ Ἐπιθεωρήσει τῆς Ἀλλοδαπῆς* ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς: «Αἱ μᾶλλον ἐπαισθηταὶ ἀπώλειαι συμβαίνουσι μεταξὺ τῆς ἀποστάσεως τῶν 1000 καὶ τῶν 600 βημάτων. Μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπόστασιν ἡ ἀκρίβεια τοῦ ῥίμματος βαίνει ἐλαττουμένη· οἱ ἧττον θαρραλέοι ἄνδρες παύουν νὰ πυροβολοῦν· οἱ πλεῖστοι τῶν λοιπῶν σύρουσι τὴν σκανδάλην χωρὶς νὰ ὑψώσωσι τὴν κεφαλὴν ὑπεράνω τοῦ προχώματος· αἱ σφαῖραι διέρχονται σωρηδὸν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τῶν ἐναντίων».

Τὸ ἐξαγόμενον ἐξ ὅλων τούτων εἶνε ὅτι αὐξανομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βλημάτων αὐξάνουσι καὶ αἱ πιθανότητες τοῦ τραυματισμοῦ ἂν οὐχὶ κατ' ἀναλογίαν μαθηματικῶς ἴσην, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἐπαισθητῶς. Μία ἐλπὶς ἀπέμενεν· ἐλέγετο ὅτι ἡ σφαῖρα τοῦ τουφεκίου τῶν 8 ὑφεκατομέτρων προὐξένει ἀποτελέσματα ὀλιγώτερον σοβαρὰ ἢ ἡ σφαῖρα τοῦ τουφεκίου τῶν 11 ὑφεκατοστομέτρων. Πλὴν φεῦ! αἱ περὶ τούτου μελέται τοῦ ἰατροῦ Διλόρμ, καθηγητοῦ ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ ἀφαιροῦσι καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐλπίδα. Ἡ σφαῖρα τοῦ ὅπλου τῆς μικρᾶς ὁλκῆς δὲν εἶνε ἐπιεικεστέρα τῶν ἄλλων. Ἂν εἰς ταῦτα δὲ προσθέσωμεν καὶ τ' ἀποτελέσματα τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν ὀβίδων τῶν πεπληρωμένων ἐκ μελινίτιδος, ῥοβουρίτιδος κλπ. αἵτινες ἀντὶ νὰ θραυσθῶσιν εἰς δεκαπέντε ἢ εἴκοσι τεμάχια, σκορπίζονται εἰς πεντακόσια ἢ ἑξακόσια θραύσματα παντοίου μεγέθους παρεκτὸς τῶν πολυαρίθμων βλημάτων ἅτινα περιέχουσι, θὰ πεισθῶμεν ὅτι οἱ νοσοκόμοι ἐν καιρῷ πολέμου δὲν θὰ ἔχωσι πολλὴν ἄνεσιν.

Εὐτυχῶς ἤρχισάν τινες ἐφευρέται νὰ μεριμνῶσι περὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ταλαιπώρων μαχητῶν ἀπὸ τοῦ πυρὸς τῶν ἀντιπάλων των. Εἷς Δανὸς ἀξιωματικός, ὁ λοχαγὸς Ὀλστάϊν ἐπενόησε καὶ ἐδοκίμασε διὰ πειραμάτων εἰς τὴν πατρίδα του ἀσπίδα ἀποτελουμένην ἐκ δύο πλακῶν χάλυβος πάχους ἑκάστης τριῶν χιλιοστομέτρων, διαχωριζομένην ὑπὸ κενοῦ 25 χιλιοστομέτρων. Τὸ δανικὸν τουφέκιον τῶν 8 ὑφεκατομέτρων ἐκ τοῦ συστάδην δὲν ἠδυνήθη νὰ διατρήσῃ τὴν ἀσπίδα ταύτην. Δύο σκοπευταὶ ὄρθιοι ἢ κατακεκλιμένοι δύνανται νὰ προφυλαχθῶσιν ὄπισθεν τοῦ προστατευτικοῦ τούτου μηχανήματος, φέροντος τέσσαρας ἐπάλξεις, δύο ἄνω καὶ δύο κάτω καὶ νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὸ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἤδη οἱ Ἰταλοὶ ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἐδοκίμασαν τὴν χρῆσιν τῶν μικρῶν ὀχυρωμάτων ἐκ χάλυβος πέντε μέτρων ἀναπτύξεως, ἅτινα ἀντέχοντα πληρέστατα εἰς τὰς σφαῖρας τῶν ὅπλων Βέττερλι, οἷς ἐχρῶντο οἱ Ἀβυσσινοί, δύνανται νὰ προφυλάξωσιν εἴκοσι στρατιώτας. Φανερὸν ὅτι θὰ καταλήξωσιν ἐπὶ τέλους νὰ χορηγήσωσιν ἰδιαιτέραν ἀσπίδα εἰς ἕκαστον στρατιώτην, οὐδόλως δὲ θὰ ἐκπλαγῶμεν ἂν ἴδωμεν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τούτων τοὺς θώρακας καὶ τὰς πανοπλίας τῶν ἡμετέρων προγόνων τιθεμένας καὶ αὖθις ἐν χρήσει παρά τινι τῶν εὐρωπαϊκῶν στρατῶν.

Α.

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

Ἀπὸ τὰς τέσσαρας τοῦ ἔτους ὥρας τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ ἔαρ, μαζῇ μὲ τἄλλα ἀγαθά των, τὰ ὁποῖα φέρουν εἰς τὸν ἄνθρωπον, φέρουν συγχρόνως, πρᾶγμα ἄξιον ἀπορίας, καὶ ἀσθενείας περισσοτέρας. Οἱ ἰατροὶ γνωρίζουν κάλλιστα, ὅτι αἱ ἀσθένειαι τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων μάλιστα τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον ἀναφαίνονται, ἀποβαίνουσαι πολλάκις θανατηφόροι εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν προσβληθέντας.

Διατί ὅμως κατὰ τὸ φθινόπωρον ἐπιπολάζουν αἱ ἀσθένειαι τῶν εἰς τὴν ἀναπνοήν μας χρησιμευόντων ὀργάνων δὲν εἶνε διόλου δύσκολον νὰ τὸ ἐξηγήσωμεν.

Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχωμεν ὀλίγας γνώσεις ἐκ τῆς Φυσικῆς καὶ εὐκόλως θὰ ἐννοήσωμεν ὅ,τι μᾶς λέγει ἡ Φυσιολογία καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Ὑγιεινὴ περὶ τῶν κατὰ ταύτην τοῦ ἔτους τὴν ὥραν μεταβολῶν εἰς τὴν θερμοκρασίαν καὶ εἰς τὴν ἐκ ταύτης ἐξαρτωμένην πυκνότητα τῶν ἀτμῶν τῆς ἀτμοσφαίρας, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ζῶμεν.

Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο δίκαιον, ἐάν, διὰ νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅσα θὰ εἴπωμεν κατωτέρω, ἀνελαμβάνομεν ἐδῶ νὰ ἐκθέσωμεν ὅλον τὸ περὶ λειτουργίας τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῶν ἀναπνευστικῶν μας ὀργάνων κεφάλαιον τῆς Φυσιολογίας, διότι τοιουτοτρόπως οὔτε τὸν σκοπόν μας ἠθέλομεν ἐξυπηρετήσει, οὔτε ἠθέλομεν εἶσθαι βέβαιοι περὶ τῆς μέχρι τέλους ἀνεξικακίας τῶν φίλων μας ἀναγνωστῶν.

Μία λοιπὸν ἀπὸ τὰς συνηθεστέρας ἀσθενείας τοῦ φθινοπώρου εἶνε ἡ λεγομένη συνάγχη, ἡ ὁποία ἐκτὸς τῆς ἐνοχλήσεως, τῆς ὁποίας καταντᾷ παραίτιος εἰς τοὺς παθόντας, σπανίως μόνον γίνεται ἀφορμὴ καὶ ἀφετηρία ἄλλου σοβαρωτέρου νοσήματος.

Καὶ ποία μὲν ἀκριβῶς εἶνε ἡ αἰτία τῆς ἐλαφρᾶς αὐτῆς ἀσθενείας δὲν ἐγνώσθη μετὰ βεβαιότητος μέχρι τοῦδε· διότι ἄλλοι μὲν θεωροῦν αὐτὴν προερχομένην ἁπλῶς ἀπὸ τὴν αἰφνιδίαν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας, ἄλλοι δέ, καὶ αὐτοὶ ἀπό τινος ἀποτελοῦν καὶ τὴν πλειονότητα μεταξὺ τῶν ἰατρῶν, θέλουν καὶ καλὰ νὰ ἐπιρρίψουν ὅλην τὴν εὐθύνην εἰς τὰ μικρόβια, τὰ ὁποῖα ἐπὶ ἐσχάτων οὗτοι ἤρχισαν νὰ διϊσχυρίζωνται ἐπανειλημμένως, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸ βλεννῶδες ὑγρὸν τῶν συναγχωμένων ἀνθρώπων.

Ἡ πρώτη γνώμη βασίζεται ἐπὶ τῆς λεγομένης θεωρίας τοῦ *κρυολογήματος*, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ ἰατρικὴ ἔκπαλαι ἐσυνείθισε νὰ ἐξηγῇ πᾶν ὅ,τι δὲν κατώρθωσε δι' ἄλλου εὐλογοφανεστέρου τρόπου νὰ ἐξηγήσῃ. Ἐὰν μᾶς παρουσιασθῇ εἷς ἀσθενής,

τῆς ἀσθενείας τοῦ ὁποίου δὲ ἠμποροῦμεν νὰ εὕρωμεν τὴν αἰτίαν, λέγομεν ἁπλῶς ὅτι *ἐκρυολόγησε* καὶ οὕτως ἔχομεν πρόχειρον τὸ καθησυχαστικὸν τῆς συνειδήσεώς μας φάρμακον.

Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι πολλαὶ ἀσθένειαι καὶ κατὰ πρῶτον λόγον ἡ συνάγχη ἀναφαίνονται ἐν καιρῷ μεταβολῶν τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀπὸ τοῦ θερμοῦ εἰς τὸ ψυχρόν, ὅτε τὰ αἱματοφόρα ἀγγεῖα τοῦ ὑμένος τῆς ῥινὸς καὶ τῶν βρόγχων συστέλλονται καὶ ἐπέρχονται τοπικαὶ συμφορήσεις τοῦ αἵματος εἰς διάφορα τοῦ σώματος ὄργανα.

Τοῦτο παρατηρεῖται συχνά, ὁσάκις μάλιστα προσθληθῶμεν ἀπὸ τὸ λεγόμενον *ῥεῦμα* τοῦ ἀέρος. Δὲν εἶνε τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ἐὰν εὑρισκώμεθα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἑνὸς πλοίου καὶ ὁ ἀὴρ μᾶς προσβάλλῃ πανταχόθεν ὁρμητικός, ἢ ἐὰν καθήμεθα ἀναπαυτικῶς ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μας καὶ ἀναγινώσκωμεν τὰ *Εἰδύλλια* τοῦ Θεοκρίτου, ἢ τὸν *Ῥωμηὸν* τοῦ Σουρῆ, ἐνῷ ὀξὺ ἔρχεται καθ' ἡμῶν τὸ ῥεῦμα τοῦ ἀέρος διὰ τῆς ὀπῆς τῆς κλειδωνιᾶς. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει οὐδὲν θὰ πάθωμεν ἐκ τοῦ πολλοῦ ἀέρος, ἐπειδὴ τὸ σῶμά μας χωρὶς ἡμεῖς νὰ τὸ γνωρίζωμεν, ἔλαβε τὰ μέτρα του, ὅπως μὴ χάσῃ παρὰ πολλὴν θερμότητα· ἀλλ' ὅταν ἐγερθῶμεν τῆς ἀναπαυτικῆς ἕδρας, θὰ παρατηρήσωμεν ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν τὰ ἴχνη τῆς λαθραίας προσβολῆς τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος κατέλαβεν ἡμᾶς καὶ τὸ σῶμά μας ἀπαρασκεύους.

Ἀλλ' ὁσηδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ ἔντασις τοῦ ῥεύματος τοῦ ἀέρος, πάλιν, νομίζομεν, δὲν θὰ ἤρκει, αὐτὴ καὶ μόνη, νὰ προκαλέσῃ ἔκρυθμον κατάστασιν, διαρκοῦσαν πολλάκις ἡμέρας καὶ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλο τι συγχρόνως, ἐκτὸς τῆς στιγμιαίας ἐκείνης ἀποψύξεως, τὸ ὁποῖον νὰ μένῃ ἐπὶ τῆς βλεννογόνου μεμβράνης καὶ νὰ τὴν ἐρεθίζῃ διαρκῶς. Αὐτὸ τὸ *ἄλλο* εἶνε τὰ μικρόβια, τὰ ὁποῖα εὑρίσκουν τόπον νὰ καθήσουν ἐκεῖ ὅπου δὲν πρέπει, καιροφυλακτοῦντα καὶ περιμένοντα τὴν ἔλευσιν τοῦ φθινοπώρου.

Ἡ σοφία τοῦ λαοῦ προέτρεξε τῆς ἐπιστήμης καὶ εὗρεν, ὅτι ἡ συνάγχη εἶνε κολλητικὴ ἀσθένεια, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ συνέβαινεν ἐὰν δὲν ὑπῆρχον μικρόβια εἰς τὸ μέσον.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι μαρτυρεῖ ἀκόμη περὶ τῆς ἐκ μικροβίων καταγωγῆς τῆς συνάγχης, καὶ τοῦτο εἶνε ἡ βαθμιαία αὐτῆς ἐξάπλωσις εἰς τὸν ὑμένα τῶν πλησιοχώρων ὀργάνων, τοῦ φάρυγγος, τοῦ λάρυγγος, τῶν βρόγχων κτλ., προσέτι δὲ καὶ ἡ πρό τινων ἐτῶν γενομένη ἀνακάλυψις τοῦ μικροβίου, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν περιπνευμονίαν.

Καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία ἀσθένεια, ἡ τόσον σοβαρὰ καὶ ἐπικίνδυνος, ἐπιπολάζει τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ ἔαρ, κατ' ἐκείνας δηλαδὴ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, καθ' ἃς συμβαίνουν αἱ περισσότεραι μεταβολαὶ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ὁ ἀὴρ πολλάκις εἶνε ψυχρὸς καὶ ὑγρός.

Ἐκτὸς τῆς περιπνευμονίας, συνήθεις κατὰ τὸ φθινόπωρον εἶνε καὶ αἱ διάφοροι λαρυγγίτιδες καὶ αἱ φλεγμοναὶ τῶν ἀμυγδαλῶν, αἱ ὁποῖαι, διὰ τὰ παιδία μάλιστα, ἠμποροῦν ν' ἀποβῶσι καὶ λίαν ἐπικίνδυνοι.

Καὶ πρὸς θεραπείαν μὲν τῶν ἀσθενειῶν τοῦ πνεύμονος καὶ τῶν βρόγχων οἱ πάσχοντες πρέπει νὰ προστρέχουν εἰς τὸν ἰατρόν, πρὸς ἀπαλλαγὴν δὲ ἀπὸ τῆς συνάγχης τοὺς συμβουλεύομεν νὰ εἰσπνέωσι τοὺς ἀτμοὺς μίγματος οἰνοπνεύματος καὶ φανικοῦ ὀξέος (ἀνὰ 10) καὶ διαλύσεως καυστικῆς ἀμμωνίας (5). Πῶς δὲ πρέπει νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς παθήσεις ταύτας, ὡς καὶ ἀπὸ τὰς τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν ἀμυγδαλῶν, κάλλιον ἡμῶν θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ὁ ἰατρός, τὸν ὁποῖον ἤθελον ἕκαστος κατ' ἰδίαν συμβουλευθῆ, καλὸν εἶνε ὅμως πάντοτε νὰ σκληραγωγῶσι τὰ εὐπρόσβλητα ταῦτα μέρη καὶ τοῦτο κατορθοῦται ἐν μέρει διὰ ψυχρῶν πλύσεων τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ στήθους καθ' ἑκάστην ἑσπέραν.

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ

ΡΩΣΣΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΥΝΑΒΙ

Τὸ κουνάβι πηδῶντας ἀπὸ κλαδὶ 'ς κλαδὶ ἔπεσε μιὰν ἡμέρα 'ς ἕνα κοιμισμένο λύκο.

Ὁ λύκος τἄρπαξε κ' ἤθελε νὰ τὸ φάῃ.

Τὸ κουνάβι τὸν παρακάλεσε νὰ τἀπολύσῃ.

—Καλά, λέει ὁ λύκος, θὰ σ' ἀπολύσω μὲ τὴ συμφωνία πῶς θὰ μοῦ 'πῇς γιατὶ ἔσεῖς τὰ κουνάβια εἶστε πάντα ἔτσι χαρούμενα. Ἐγὼ ἔχω παντοτεινὴ πλῆξι καὶ σᾶς βλέπω μ' ἀπορία ποῦ παίζετε καὶ χοροπηδᾶτε ὁλοένα.

Τὸ κουνάβι τ' ἀποκρίθηκε:

—Σὲ φοβοῦμαι, δὲ ξεθαρρεύομαι νὰ 'μιλήσω' ἄφησέ με νὰ σκαλώσω 'πάνω 'ς ἕνα κλωνάρι καὶ θὰ σ' τὸ 'πῶ.

Ὁ λύκος τἄφησε.

Τὸ κουνάβι σκάλωσε 'ς τὸ δέντρο κι' ἀπὸ 'κεῖ 'πάνω τοῦ εἶπε:

—Ἔχεις παντοτεινὴ πλῆξι, γιατ' εἶσαι κακὸς κ' ἡ ἀπονιὰ ξεραίνει τὴν καρδιά. Ἐμεῖς εἴμαστε χαρούμενα, γιατὶ ἔχομε καλὴ καρδιὰ καὶ δὲν κάνομε κακὸ 'σὲ κανένα.

Η ΚΑΛΗΤΕΡΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Ἕνας ἔμπορος εἶχε δυὸ γυιοὺς· ὁ μεγαλήτερος ἦτον ὁ πειὸ ἀγαπημένος τοῦ πατέρα καὶ 'ς αὐτὸν μελετοῦσε νἀφήσῃ ὅλη τὴν κληρονομιά.

Ἡ μάννα, ποῦ θλίβουνταν γιὰ τ' ἄδικο, παρακάλεσε τὸν ἄνδρα της νὰ μὴ φανερώσῃ 'ς τὰ παιδιὰ τὸ σκοπό του. Ἤθελε νὰ καταφέρῃ νὰ κάνῃ ἴσια τὴ μοῖρα τῶν δυό· ὁ ἔμπορος τὴν ἄκουσε καὶ δὲν φανέρωσε τίποτε.

Μιὰ 'μέρα ἡ μάννα ἦτον καθισμένη 'ς τὸ παραθύρι κ' ἔκλαιγε· περνᾷ ἕνας χατζῆς καὶ τί ρωτάει τὸ γιατί.

—Πῶς νὰ μὴν κλαίω; τἀποκρίνεται· ἐγὼ ἀγαπῶ ὅμοια καὶ τοὺς δυὸ γυιούς μου, κι' ὁ ἄνδρας μου θέλει νἀφήσῃ ἔξω ἀπ' τὴν κληρονομιὰ τὸ δεύτερο γιὰ χάρι τοῦ πρώτου. Παρακάλεσα τὸν ἄνδρα μου νὰ μὴν τοὺς φανερώσῃ τίποτε, ἐλπίζοντας ναὔρω τρόπο ποῦ νὰ μὴν ἔρθῃ ζημιὰ 'σὲ κανέναν· μὰ τοῦ κάκου, τίποτε δὲν βρίσκω καὶ δὲν ξέρω τί νὰ κάνω.

—Εὔκολη δουλειά, λέει ὁ χατζῆς· σύρε νὰ φανερώσῃς 'ς τὰ παιδιά σου πῶς ὁ μεγαλήτερος θὰ πάρῃ ὅλην τὴν κληρονομιὰ μὲ ζημιὰ τοῦ μικρότερου. Ὁ μικρότερος δὲν θὰ πάρῃ τίποτε καὶ πάλι θὰ γένουν πλούσιοι κι' ὁ ἕνας κι' ὁ ἄλλος.

Ἅμα ὁ δεύτερος γυιὸς ἔμαθε πῶς δὲν ἔχει τίποτε νὰ προσμένῃ, ἐξενιτεύθηκε κ' ἐσπούδαξε 'ς τὰ ξένα γράμματα καὶ τέχναις. Ὁ πρῶτος ξέροντας πῶς εἶνε πλούσιος ἔμενε 'ς τὸ πλάϊ τοῦ πατέρα καὶ δὲν ἐσπούδαζε τίποτε.

Σὰν πέθαν' ὁ γέρος, ὁ μεγάλος γυιὸς ἀνήξερος σὲ κάθε τι σκόρπισε ὅλα του τὰ καλά, κι' ὁ μικρὸς ἐπλούτισε 'ς τὰ ξένα.

Δ*.

ΑΣΜΑΤΙΑ

Α'.*

Ἀνιαρὰ γαλήνη περιβάλλει
τοῦ βίου μου τὸ ταξειδεῦον πλοῖον·
ἁπλοῦται γύρω μου ἄνευ ὁρίων
ὁρίζοντος μονότονος ἀγκάλη.

Ἀλλ' αἴφνης ζέφυρος γλυκὺς μοῦ ψάλλει
καὶ περιχέει ἄρωμα μεθύον·
κολποῦται χαριέντως τὸ ἱστίον·
ἐρατεινὴ ἀκτὴ ἐμπρός μου θάλλει.

Πρὸς τὴν καρδίαν μου εὐῶδες ῥεῦμα
αἰσθήματος ἀρρήτου συνωθεῖται·
μὲ περιίπταται εἰκὼν γλυκεῖα.

Πνέε οὐράνιον ἀγάπης πνεῦμα!
καὶ κατειγὶς ἐὰν ἐπαπειλῆται,
νὰ μάχεται εἰξεύρει ἡ καρδία.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Τὸ μεγαλήτερον θαῦμα τοῦ ἔρωτος εἶνε ὅτι θεραπεύει τὴν φιλαρέσκειαν.

—

Ἡ μάννα, ποῦ θλίβουνταν γιὰ τ' ἄδικο, παρακάλεσε τὸν ἄνδρα της νὰ μὴ φανερώσῃ 'ς τὰ παιδιὰ τὸ σκοπό του. Ἤθελε νὰ καταφέρῃ νὰ κάνῃ ἴσια τὴ μοῖρα τῶν δυό· ὁ ἔμπορος τὴν ἄκουσε καὶ δὲν φανέρωσε τίποτε.

Μιὰ 'μέρα ἡ μάννα ἦτον καθισμένη 'ς τὸ παραθύρι κ' ἔκλαιγε· περνᾷ ἕνας χατζῆς καὶ τί ρωτάει τὸ γιατί.

—Πῶς νὰ μὴν κλαίω; τἀποκρίνεται· ἐγὼ ἀγαπῶ ὅμοια καὶ τοὺς δυὸ γυιούς μου, κι' ὁ ἄνδρας μου θέλει νἀφήσῃ ἔξω ἀπ' τὴν κληρονομιὰ τὸ δεύτερο γιὰ χάρι τοῦ πρώτου. Παρακάλεσα τὸν ἄνδρα μου νὰ μὴν τοὺς φανερώσῃ τίποτε, ἐλπίζοντας ναὔρω τρόπο ποῦ νὰ μὴν ἔρθῃ ζημιὰ 'σὲ κανέναν· μὰ τοῦ κάκου, τίποτε δὲν βρίσκω καὶ δὲν ξέρω τί νὰ κάνω.

—Εὔκολη δουλειά, λέει ὁ χατζῆς· σύρε νὰ φανερώσῃς 'ς τὰ παιδιά σου πῶς ὁ μεγαλήτερος θὰ πάρῃ ὅλην τὴν κληρονομιὰ μὲ ζημιὰ τοῦ μικρότερου. Ὁ μικρότερος δὲν θὰ πάρῃ τίποτε καὶ πάλι θὰ γένουν πλούσιοι κι' ὁ ἕνας κι' ὁ ἄλλος.

Ἅμα ὁ δεύτερος γυιὸς ἔμαθε πῶς δὲν ἔχει τίποτε νὰ προσμένῃ, ἐξενιτεύθηκε κ' ἐσπούδαξε 'ς τὰ ξένα γράμματα καὶ τέχναις. Ὁ πρῶτος ξέροντας πῶς εἶνε πλούσιος ἔμενε 'ς τὸ πλάϊ τοῦ πατέρα καὶ δὲν ἐσπούδαζε τίποτε.

Σὰν πέθαν' ὁ γέρος, ὁ μεγάλος γυιὸς ἀνήξερος σὲ κάθε τι σκόρπισε ὅλα του τὰ καλά, κι' ὁ μικρὸς ἐπλούτισε 'ς τὰ ξένα.

Δ*.

ΑΣΜΑΤΙΑ

Α'.*

Ἀνιαρὰ γαλήνη περιβάλλει
τοῦ βίου μου τὸ ταξειδεῦον πλοῖον·
ἁπλοῦται γύρω μου ἄνευ ὁρίων
ὁρίζοντος μονότονος ἀγκάλη.

Ἀλλ' αἴφνης ζέφυρος γλυκὺς μοῦ ψάλλει
καὶ περιχέει ἄρωμα μεθύον·
κολποῦται χαριέντως τὸ ἱστίον·
ἐρατεινὴ ἀκτὴ ἐμπρός μου θάλλει.

Πρὸς τὴν καρδίαν μου εὐῶδες ῥεῦμα
αἰσθήματος ἀρρήτου συνωθεῖται·
μὲ περιίπταται εἰκὼν γλυκεῖα.

Πνέε οὐράνιον ἀγάπης πνεῦμα!
καὶ κατειγὶς ἐὰν ἐπαπειλῆται,
νὰ μάχεται εἰξεύρει ἡ καρδία.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Τὸ μεγαλήτερον θαῦμα τοῦ ἔρωτος εἶνε ὅτι θεραπεύει τὴν φιλαρέσκειαν.

—

Ξίφος τῆς γυναικὸς εἶνε ἡ γλῶσσα.

—

Ἀλλοίμονον εἰς τὰς γυναῖκας ἂν ἦσαν πεπλασμέναι ὑπὸ τῆς φύσεως, ὅπως μεταπλάττονται ὑπὸ τοῦ συρμοῦ.

—

Ἀγαπᾷ τις ὀλίγον ὅταν δύναται νὰ εἴπῃ πόσον ἀγαπᾷ.

—

Πᾶν μέγα πάθος οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἐλπὶς παρατεταμένη.

—

Εἰς ἄνδρα ἔχοντα πνεῦμα ἁρμόζει γυνὴ ἔχουσα καρδίαν—εἶνε πολλὰ δύο πνεύματα ἐντὸς ἑνὸς οἴκου.

—

Ὁ ἔρως ὁμοιάζει μὲ τὰς ἐπιδημίας, ὅσον περισσότερον τὸν φοβεῖταί τις, τόσον εὐκολώτερον προσβάλλεται.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πλησίον τοῦ παλατίου τοῦ Βέργ, παρὰ τὴν ὄχθην τῆς βαυαρικῆς λίμνης ὅπου ἐπνίγη τῇ 13 Ἰουνίου 1886 ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος Β'. τῆς Βαυαρίας, ἱδρυθήσεται μνημεῖον κατὰ παραγγελίαν τοῦ νῦν ἀντιβασιλέως φιλοτεχνηθέν. Τὸ μνημεῖον τοῦτο εἶνε στήλη ὀκτάπλευρος ἐκ σουηδικοῦ γρανίτου, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ὁ ἐσταυρωμένος καὶ λυχνία ἐν ᾗ καίει τὸ ἄσβεστον πῦρ. Ἐφ' ἑκάστης τῶν πλευρῶν ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ἐπιγραφή: «13 Ἰουνίου 1886». Ἐν ἀρχῇ ἐγένετο σκέψις ὅπως ἡ στήλη ἱδρυθῇ ἐντὸς τῆς λίμνης καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου ἀνευρέθη τὸ πτῶμα τοῦ Λουδοβίκου καὶ τὸ τοῦ ἰατροῦ του· ἀλλὰ κατόπιν ἀπεφασίσθη νὰ στηθῇ αὕτη ἐν τῇ ὄχθῃ.

Ἐπὶ τῆς σκηνῆς θεάτρου τινὸς τῆς Νέας Ὑόρκης παριστάνεται νῦν μέγα μελόδραμα, ἐν τῷ ὁποίῳ μία τῶν κυριωτάτων σκηνῶν εἶνε ἡ λήστευσις χρηματοκιβωτίου. Ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου εἰσάγων νεωτερισμὸν παραδοξότατον, ἀνέθεσε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς σκηνῆς ταύτης οὐχὶ εἰς ἠθοποιοὺς ἀλλὰ εἰς ἀληθεῖς. . . . κλέπτας, πρὸ μικροῦ ἀπολυθέντας τῶν φυλακῶν. Εἶνε δὲ οὗτοι εἰδικοὶ εἰς τὸ διαρρηγνύειν χρηματοκιβώτια καὶ παριστάνουσιν οὐχὶ παίζοντες ἀλλὰ σπουδάζοντες. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἔχουσιν ὅλα τὰ ἐργαλεῖά των καὶ πρόκειται πράγματι νὰ διαρρήξωσιν ἀληθὲς χρηματοκιβώτιον ἰσχυρότατον. Καθ' ἑσπέραν λοιπὸν χρειάζεται καὶ νέον χρηματοκιβώτιον, διότι καὶ ἂν δὲν διαρρηχθῇ, ἀλλὰ φθείρεται ἐκεῖνο ἐφ' οὗ ἅπαξ ἔγεινεν ἀπόπειρα. Ἀλλὰ τὰ χρηματοκιβώτια ταῦτα δὲν στοιχίζουσι τίποτε εἰς

τὸν πολυμήχανον διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, διότι παρέχονται ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀμερικανικῶν ἐργοστασίων ἀμιλλωμένων περὶ τῆς στερεότητος τῶν ἔργων των καὶ ἐπιδεικνυομένων οὕτω πρὸ τῶν ὀμμάτων τόσων θεατῶν. Τὸ ἀστεῖον εἶνε ὅτι ἡ διεύθυνσις τοῦ θεάτρου φιλοξενοῦσα καθ' ἑσπέραν τοὺς δύο τούτους ἐπικινδύνους *ἐρασιτέχνας* καὶ φοβουμένη μήπως ἐκτελέσωσι τὸ μέρος των οὐ μόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ θεάτρου, ἐγκαθιδρύει εἰδικὴν φρουρὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως.

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς τῆς ὁποίας ἔτυχον κατὰ τὰς ἐν Βολωνίᾳ ἑορτὰς τῆς ὀκτακοσιετηρίδος τοῦ αὐτόθι Πανεπιστημίου οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν σπουδαστῶν τῶν Παρισίων, ὁ Σύνδεσμος αὐτῶν προσέφερεν ἐσχάτως εἰς τοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βολωνίας τρία ἀγαλμάτια, παριστῶντα τὸν Κορνήλιον, τὸν Ρακίναν καὶ τὸν Μολιέρον. Τὰ ἀγαλμάτια ὀφείλονται εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Ἴσως ἀνάλογόν τι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν.

Εἰς τὸν Γλάδστωνα, μεταξὺ ἄλλων, θὰ ὀφείλεται καὶ ἡ δόξα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ φωνογράφου κατὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς χρείας τῆς πολιτικῆς. Κατὰ τὸ μέγα συλλαλητήριον, ὅπερ ἐντὸς τοῦ παρόντος μηνὸς θὰ συγκροτηθῇ ἐν Βιρμιγχάμῃ, τοῦ λόγου τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ὡρίσθησαν ὅπως λάβωσι σημείωσιν ὄχι πλέον στενογράφοι, ἀλλὰ πολλοὶ φωνογράφοι. Τὸ ἓν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὀργάνων ἀπὸ τοῦδε ἀπεφασίσθη νὰ φυλαχθῇ ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Βιρμιγχάμης, ἐπιμελῶς ἐσφραγισμένον, καὶ νὰ ἀνοιχθῇ ἔτη τινὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γλάδστωνος, διὰ νὰ μυηθῶσιν οἱ μεταγενέστεροι τὴν ρητορικὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός. Τῶν ἄλλων φωνογράφων χρῆσις θὰ γίνῃ ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Ὁ Ἱσπανὸς δόκτωρ Φερράν, ὅστις ἐγένετο περίφημος εἰς τὸ ζήτημα τῆς θεραπείας τῆς χολέρας, σνίσταται διὰ πολυαρίθμων ἐπιστολῶν ἀνακηρύσσων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς προτεραιότητος ἐν τῇ ἀνακαλύψει τοῦ ἀντιχολερικοῦ ἰοῦ ἐναντίον τοῦ συναδέλφου καὶ ἀντιζήλου αὐτοῦ Γαμαλεΐα, καὶ διατεινόμενος ὅτι εἰς αὐτὸν ἀνήκει τὸ μέγα γέρας Βρεὰν τὸ ἓξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν. Ὁ Φερράν ὑπὲρ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δικαιωμάτων του προσήγαγεν ἐπιστολὰς καὶ πιστοποιητικὰ ἐκ τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἱσπανῶν ἰατρῶν, ἐπὶ τούτῳ συνελθόντας ἐν Βαρκελώνῃ. Πάντα τὰ πειστήρια ταῦτα θὰ ἐκτιμηθῶσι προσηκόντως ὑπὸ τῆς ἐξ ἐπιστημόνων ἐπιτροπῆς, ἥτις πρόκειται νὰ ἀπονείμῃ τὸ βραβεῖον Βρεάν, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Παστέρ, τοῦ Σαρκό, τοῦ Βουσάρ, καὶ τινων ἄλλων.

Περιεργότατα πειράματα ἐγένοντο παρὰ τὴν Νίκαιαν τῆς Γαλλίας ὑπὸ τοῦ φυσιοδίφου Ἑρμάννου Φὸλ ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ φωτὸς ἐπὶ τῶν ἰχθύων. Ὁ σοφὸς οὗτος κατώρθωσε νὰ καταβιβάσῃ εἰς βάθος 2000 μέτρων τὰ μηχανήματα, ἀτυχῶς ὅμως ἕνεκεν τῆς μεγάλης πιέσεως οἱ φωτιστικοὶ σωλῆνες ἐθραύσθησαν.

Σχεδιάζεται ἡ τομὴ μεγίστης διώρυγος μελλούσης νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Φλωρίδος ἐν Ἀμερικῇ. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἐπωφεληθῶσι τὰ ῥεῖθρα ἢ τοῦ *Ἰνδικοῦ ποταμοῦ* ἢ τῆς *Ἁγίας Μαρίας* ἀμφοτέρων ἐκβαλόντων εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Ἡ ἑταιρία ἡ σκοποῦσα ν' ἀναλάβῃ τὸν γιγάντιον τοῦτο ἔργον εἶνε ἡ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου Ἑταιρία, ἡ ἑδρεύουσα ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

Ὁ στρατάρχης δ' Ἐστρὲ ἦτο μανιώδης συλλέκτης σπανίων βιβλίων, ὑφασμάτων, ἀγγείων ἐκ πορσελάνης, ἀδαμάντων, κομψοτεχνημάτων — ὧν οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ κάμῃ χρῆσιν.

Εἶχε πεντήκοντα δύο χιλιάδας τόμων οἵτινες μέχρι τοῦ θανάτου του ἔμειναν συνεσκευασμένοι ἐντὸς κιβωτίων. Τὰ δὲ λοιπὰ ἀντικείμενα ἦσαν ἀποθηκευμένα ἐν τοιαύτῃ ἀκαταστασίᾳ ὥστε ὁ ἰδιοκτήτης δὲν ἐγνώριζε καλὰ τί εἶχε καὶ τί δὲν εἶχε.

Χαρακτηριστικώτατον δ' εἶνε τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον:

Ἐνεθυμήθη κάποτε, ὅτι εἶχεν ἰδῇ κάπου πωλούμενον ὡραῖον ἄγαλμα Διὸς ἀρχαιοτάτης τέχνης καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ αἰφνιδίας ὀργῆς, διότι δὲν ἐφρόντισε νὰ τὸ ἀποκτήσῃ τότε, ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους του νὰ σπεύσωσιν εἰς ἀνεζήτησιν αὐτοῦ.

Εἰς ἐκ τούτων ἐρωτᾷ τὸν στρατάρχην τί θὰ ἔδιδε διὰ νὰ τὸ ἀποκτήσῃ.

—Χίλια τάλληρα εὐχαρίστως, ἀποκρίνεται.

—Λοιπὸν θὰ κάμετε οἰκονομίαν χιλίων ταλλήρων καὶ θὰ ἔχετε καὶ τὸ περίφημον ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον εἶνε πρὸ τριῶν ἐτῶν κάτω εἰς τὸ ὑπόγειον.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος ὁ κύριος Παρεδαρμένος μετὰ τῆς κυρίας του περιπλανηθεὶς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς πέραν τῆς μεσημβρίας καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ πείνης εἰσέρχεται εἰς ξενοδοχεῖον καὶ ζητεῖ φαγητόν.

—Δὲν μένει πλεία παρὰ μιὰ κοτελέττα, ἀπαντᾷ ὁ ὑπηρέτης.

—Μιὰ μόνον; καὶ τί θὰ φάῃ ἡ γυναῖκά μου;

Τύποις Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ἐν Ἀθήναις.